

KWARTALNIK

GAZETA GMINY BUKOWSKO

Nr 3(27)/2011

Wiatraki nad Wolicą widziane od strony Nowotańca

Wiatraki nad Bukowskiem widziane od strony Nagórzan

Spis treści

650 lat Bukowska	3,4
Angielski twoją szansą	4
Nowa sala gimnastyczna	5
Gmina w budowie	6,7
Moto Piknik	8
Z podwórka	8
Kosmiczny festiwal piłki nożnej	9
Plac zabaw od Martifera	10
Mega Moto Rady	10
Międzynarodowa akcja artystyczna	11
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstwa	11
Mała Ojczyzna - Bukowsko	12,13
Bukowianka po awansie	14
Comenius w Pobiednie	14
Cis – staropolskie żelazo	15
Więści z Regionu	15
Pracownia twórczych rąk	16
Puchar wójta w piłkę nożną	16
Szkolny Zespół Redakcyjny	17
Teatr w plenerze	17
Festyn dożynkowy w Bukowsku	18
Powiatowe zawody OSP w Woli Sękowej	19
Umiem, rozumiem, potrafię	20
Artystyczne akcje BWA	20
Festyn bezalkoholowy	21
Zaproszenie na badania	21
Samorządowy program pożyczkowy	21
Kapliczki i krzyże	22
Humor	23
Krzyżówka	23
Wojsko z 1916 roku	24

Okładka: Wiatraki firmy Martifer
Zdjęcia: Jan Muszański

Droży Państwo,

całkiem niepostrzeżenie przyszła jesień, a z nią letnie upały i nikt już nie wie co z tym klimatem. W lipcu, kiedy potrzebowaliśmy jednego słonecznej dnia na podsumowanie 650 lat historii Bukowska, pogoda owszem była ale przed południem. Później zupełnie niepotrzebnie nadeszła ulewa, która zniweczyła wszystkie nasze starania. Może to znak mający nauczyć nas pokory, może to znak... bo coż znaczy 650 lat Bukowska wobec wieczności? Zejdźmy więc na ziemię i zobaczymy co jeszcze nas czeka w nieodległej przyszłości:

115 lat Straży Pożarnej w Nadolanach

25 września odbyły się w Nadolanach uroczystości z okazji 115 rocznicy powstania Straży Pożarnej. Niestety procedury przygotowania gazety do druku nie pozwoliły na zamieszczenie relacji z tych uroczystości. Znajdzie się ona w kolejnym numerze Kwartalnika.

Chrystus Frasobliwy w Zboiskach

W dniu 2 października 2011 roku o godzinie 10 rano, przy udziale wiernych, ksiądz proboszcz Leszek Wałczyk z Prusieka poświęcił nową kapliczkę w Zboiskach. Wszystkim budowniczym należą się naprawdę wielkie słowa uznania.

Orlik w Bukowsku

Mamy nadzieję na tegoroczny mecz piłki nożnej na nowym „Orliku” przy Zespole Szkół w Bukowsku. Reprezentacja samorządowców oraz nauczycieli gminy rozpoczyna trening mentalny i szuka godnego przeciwnika. Pula nagród czeka na bogatego sponsora.

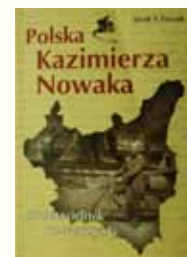

Urodzinowy kościół

Dawno nie pisaliśmy o Debbie Greenlee z USA, a w jej życiu bukowskie akcenty są istotne. Na urodziny otrzymała tort w kształcie naszego kościoła. Symbol łączy 650 lat Bukowska z osobą, która tworzy wizerunek naszej gminy. Wszystkiego Najlepszego Debbie!

Przewodnik rowerzysty

Wydawnictwo SORUS z Poznania wydało książkę pt. „Polska Kazimierza Nowaka”. Wszystkich pasjonatów rowerowych wycieczek zachęcam do ciekawej lektury.

Obiecane chodniki

Z pewnym niepokojem patrzymy na kalendarz, natomiast z nadzieją na realizację chodników przy drodze wojewódzkiej w Nagórzanach i Nowotańcu. Mówimy jednak za głosem ludu: nie czekajmy do zimy, nie idźmy tą drogą... (chodnikiem bezpiecznie).

Jan Muszański

650 lat Bukowska

3 lipca 2011 roku odbyły się główne uroczystości obchodów 650 - lecia powstania Bukowska, podczas których profesor Feliks Kiryk otrzymał honorowe obywatelstwo. Ale zaczęło się od początku. O godzinie dziewiątej w sali Domu Ludowego, która na tę okoliczność została odświętnie udekorowana, rozpoczęła się uroczystość, na którą przybyło wielu przedstawicieli świata nauki, polityki, kultury, oświaty, władz wojewódzkich, powiatowych, samorządowych, przedstawiciele różnych służb, rodzina i przyjaciele prof. Feliksa Kiryka, młodzież szkolna oraz mieszkańcy Bukowska. Przybyłych gości u progu sali witają kapela ludowa „Bukowianie”. Honory mistrza ceremonii pełnił Jan Muszański, a gospodarza wójt gminy, pan Piotr Błażejowski, który powitał zaproszonych gości, wśród których byli: prof. dr hab. Zdzisław Noga – Dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Sławomir Miklicz – Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego, Robert Pieszczoch – Przewodniczący Rady Powiatu Sanockiego, Wojciech Błacharczyk – Burmistrz Miasta Sanoka, Wojciech Farbaniec – Burmistrz Rymanowa, Sebastian Niżnik – Starosta Powiatu Sanockiego, Jan Perkołup – szkolny kolega Profesora, rodzina i przyjaciele z różnych regionów Polski. Następnie wójt gminy zwrócił się do zgromadzonych: „Drodzy Państwo.

Od kilku lat szukaliśmy odpowiedniego czasu i miejsca, żeby podziękować naszemu rodakowi, profesorowi Feliksowi Kirykowi za zbadanie oraz opisanie historii Bukowska i okolic. Mam

Profesor Feliks Kiryk (z lewej) odbiera Honorowe Obywatelstwo

nadzieję, że dzisiejsza data, połączona z jubileuszem 650-lecia Bukowska, jest chyba najwłaściwsza. Pan profesor zgodził się, właśnie dzisiaj, jeszcze raz przybliżyć nam historię tej ziemi”. Profesor w swoim wystąpieniu mówił o roli historii, o zbiorowej i indywidualnej pamięci, w tym również swojej, dotyczącej własnych korzeni, cytując słowa Piotra Skargi „Człowiek, który nie zna swojej miejscowości, kraju bliskiego, swojej ojczyzny – to tak jakby swojego ojca i matki nie znał”. Ze względu na ograniczenia czasowe

Profesor krótko przypomniał najważniejsze wydarzenia z historii Bukowska. Następnie podczas uroczystej Sesji Rada Gminy Bukowsko, za zasługi dla Ziemi Bukowskiej, nadała tytuł Honorowego Obywatela Gminy Bukowsko panu profesorowi Feliksowi Kirykowi. Jednak zanim nastąpiło uroczyste odczytanie uchwały, profesor Zdzisław Noga - Dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie przedstawił sylwetę profesora Feliksa Kiryka. W dużym skrócie przedstawię ją teraz czytelnikom: Historyk małych ojczyzn urodził się w 1933 roku w Bukowsku. Studia ukończył w Krakowie w Wyższej Szkole Pedagogicznej. W wieku 28 lat na swojej macierzystej uczelni zdobył tytuł doktora, a kilkanaście lat później tytuł doktora habilitowanego. Tytuł profesorski otrzymał w 1981 roku. Profesorem zwyczajnym stał się w roku 1989. W latach 1993 – 1999 pełnił funkcję rektora WSP w Krakowie. Jest autorem ponad 500 prac naukowych, w tym kilkunastu książek. Pod jego redakcją powstało ponad 40 monografii zbiorowych regionów, miast i wsi. Jest kawalerem Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski, Doktorem Honoris Causa uniwersytetów: w Rzeszowie, Lwowie i Kamieńcu Podolskim. Odznaczony został Medalem Komisji Edukacji Narodowej. (Biografię profesora Feliksa Kiryka zamieściliśmy w Kwartalniku Nr (3)/11 i (4)/12 z roku 2007, która dostępna jest na stronach www.bukowsko.pl w zakładce Kwartalniki). Po wystąpieniu laudatora, Przewodniczący Rady Gminy Bukowsko pan Leon Myrdak, odczytał tekst nadania Honorowego Obywatelstwa i wspólnie z Wójtem Gminy Bukowsko wręczyli Profesorowi akt

PECTUS w Bukowsku

nadania tytułu. Z koszem kwiatów pośpieszyły najpierw dzieci przedszkolne, a po nich soltys z młodzieżą. Kapela „Bukowianie” zagrała, a zgromadzeni wspólnie odśpiewali „Sto lat”. Następnie odbyły się wystąpienia zaproszonych gości, pełne ciepłych słów i gratulacji skierowanych do Honorowego Obywatela, a także życzenia składane na ręce Wójta z okazji tak wspaniałego jubileuszu. Na zakończenie prowadzący zaprosił na jubileuszową mszę świętą do kościoła w Bukowsku. Dla zainteresowanych odbyła się również projekcja filmu „Bieszczady z siodła”, przedstawiającego walory krajobrazowe i turystyczne naszej gminy. Od godziny 13⁰⁰ do 15⁰⁰ na placu obok Zespołu Szkół w Bukowsku odbywały się imprezy z nagrodami dla dzieci prowadzone przez czarodzieja „Dandera” z Rzeszowa. Później, w ramach Ogólnopolskiego Festiwalu „Bukowskie Prezentacje Folkloru Młodych”, miały miejsce prezentacje konkursowe dziecięcych i młodzieżowych zespołów ludowych. Tak jurorom, jak i zgromadzonej publiczności najbardziej podobały się programy wykonane przez kapelę „Młoda Harta” z Piątkowej oraz zespół „Duet” z Olszaniicy. W dalszej części bogatego programu, już na inną nutę zagrały zespoły muzyczne „Amandi” z Sanoka, wokalny zespół estradowy „Bies Band” z Przemysła, kapela roc-

kowa „Walkiria” z Pilzna i kapela rockowa „Still Live” z Brzozowa. Wszyscy jednak oczekiwali na występ gwiazdy wieczoru, znanego w Polsce zespołu „Pectus”. Już pierwsze dźwięki, mimo ulewnego deszczu, poderwały coraz liczniejszą publiczność do tańca i wspólnego śpiewu. Miejsce koncertu, z powodu błota, przypominało raczej Woodstock, jednak nikomu to nie przeszkadzało, a czarne chmury nie zdołały stłumić „mocnego uderzenia”. 650 letnie Bukowsko nie pamięta takiej ilości zaparkowanych wszędzie samochodów i tylu fanów tego zespołu. Po koncercie, który się przedłużał z powodu licznych bisów, planowany był jeszcze plenerowy festyn taneczny z towarzyszeniem zespołu muzycznego „Kalinka”, jednak przeszkodą nie do pokonania był deszcz. Szkoda, bo na placu obok szkoły w ciągu dnia świetnie funkcjonowała gastronomia. Na koniec należy podziękować pracownikom Biura Promocji Gminy za zorganizowanie tak ważnego dla Bukowska jubileuszu. Profesorowi gratulujemy tytułu i mamy nadzieję, że znajdzie jeszcze czas i ochotę na wznowienie i uaktualnienie opracowania dziejów Bukowska, może Gminy Bukowsko... bo jeżeli nie On, to kto?

Ewa Kseniak

Zdjęcia: Adam Przybós

Angielski twoją szansą

Głównym celem programu Youngster, jest wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży szkół gimnazjalnych z gmin wiejskich i ułatwienie dostępu do szkół ponadgimnazjalnych w miastach, poprzez stworzenie wszystkim chętnym uczniom klas trzecich, możliwości uczestnictwa w dodatkowych zajęciach z języka angielskiego. W jego ramach, w ciągu roku szkolnego prowadzone są dodatkowe zajęcia lekcyjne z języka angielskiego. To nic innego jak

mini szkoła językowa – uczniowie, na podstawie testów plasujących, są dzieleni na niewielkie, 10 – 15 osobowe grupy o podobnych umiejętnościach językowych, w wymiarze 90 godzin lekcyjnych dla każdej z grup. Mając na względzie pozytywne efekty Programu Youngster, w tym zwłaszcza wyniki uczniów osiągane na egzaminie gimnazjalnym z języka angielskiego, Zarząd Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej zdecydował o rozszerzeniu realizacji Pro-

gramu o kolejne gminy wiejskie i miejsko – wiejskie, w ramach tzw. formuły Youngster Plus. W roku szkolnym 2011/2012 w ramach tej formuły była możliwość włączenia do Programu nowych gimnazjów i w tej grupie dzięki naszemu wnioskowi znalazły się gimnazja z Pobiedna, Nowotańca i Bukowska. Program jest w całości finansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej. Szczegółowe informacje o tym programie można znaleźć na stronie internetowej www.youngster.pl oraz na stronie Fundacji www.efrwp.pl.

Jadwiga Milczanowska

Nowa sala gimnastyczna

Marzenia się spełniają - tymi słowami 2 września 2011r., podczas uroczystego otwarcia sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Nowotańcu pani dyrektor Anna Bąk wyraziła swoją radość i zadowolenie z ukończenia długo oczekiwanej inwestycji. Podczas ceremonii pani dyrektor powiedziała również: *To dla nas wielka chwila. Nowe skrzydło szkoły z pewnością wpłynie na wszechstronny rozwój uczniów. Bo sala sportowa to alternatywa dla czasu spędzanego przez dzieci i*

młodzież przed komputerem. Radości z otwarcia sali i nowego skrzydła budynku nie krył także wójt gminy Bukowsko pan Piotr Błazejewski, który w swoim wystąpieniu dziękował wszystkim zaangażowanym w realizację przedsięwzięcia, a szczególne słowa uznania skierował do pani dyrektor. Zwrócił się również do dzieci i młodzieży: *Nie rezygnujcie z trudów zdobywania zawodu i wykształcenia. Wasze umysły, serca i talenty stanowią bezcenną wartość. Niech ta sala stanie się pomostem do lepszej przyszłości tak waszej, jak i całej społeczności. Może za jakiś czas gmach tej sali stanie się wizytówką naszej gminy. Może dzięki tej inwestycji zostanie odkryty talent sportowy na miarę naszych olimpijczyków.* Włodarz naszej gminy, pan Piotr Błazejewski, wyraził uznanie dla wysokiej jakości prac budowlanych a także nadzieję, że niebawem obok szkoły pojawi się boisko wielofunkcyjne. Otwarcie sali zgromadziło wielu znamienitych gości, byli wśród nich panowie: Sławomir Miklicz – Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego, Sebastian Niznik – Starosta Powiatu Sanockiego, Robert Pieszczoch - Przewodniczący Rady Powiatu, Krzysztof Dżugan – Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku, Edward Ząbek – Komendant Powiatowej Policji w Sanoku, radni Rady Gminy Bukowsko, dyrektorzy i wicedyrektorzy ościennych placówek, emerytowani nauczyciele szkoły wraz z byłą panią dyrektor Danutą Bober i byłym kierownikiem (odpowiednik dzisiejszego dyrektora) panem Edwardem Czabanem, przedstawiciele rodziców i lokalni przedsiębiorcy. Kulminacyjną częścią uroczystości było przecięcie wstęgi symbolizującej przekazanie społeczności szkolnej i lokalnej sali gimnastycznej w Zespole Szkół w Nowotańcu. Po dokonaniu tego aktu, ksiądz katecheta Krzysztof Rygiel poświęcił nowe skrzydło budynku. Następnie głos zabrali zaproszenie goście, którzy nie szczędzili gratulacji i słów uznania, kierowanych do gospodarzy uroczystości, a na ręce pani

dyrektor przekazywali prezenty. Kolejnym punktem uroczystości był występ młodzieży, która w swoim programie dziękowała za nową salę i lepsze warunki do nauki. Uczniowie słowa uznania skierowali do pana wójta, który zadbał o środki finansowe na prowadzenie i sprawne dokończenie inwestycji. Symbolicznym bukietem kwiatów dziękowali włodarzowi gminy za zaangażowanie i determinację podczas realizacji przedsięwzięcia. Po części artystycznej goście wpisywali się do księgi pamiątkowej i oglądali nową część budynku. Miłym akcentem spotkania był poczęstunek przygotowany przez pracowników szkolnej kuchni. W nowym skrzydle oprócz sali gimnastycznej znajduje się również sala do gimnastyki korekcyjnej, biblioteka, izba regionalna, klasa „zerówki” i administracja szkoły. Głównym wykonawcą inwestycji była firma budowlana pana Jacka Kondyjowskiego z Nagórzan. Koszt realizacji przedsięwzięcia wyniósł prawie 3 miliony złotych. W chwili obecnej nie ma już w szkole problemu „wędrującej klasy”, bowiem każdy oddział ma swoją klasę lekcyjną. Nowa sala gimnastyczna to zdecydowana poprawa warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, dla dzieci i młodzieży to alternatywa rozwoju w dyscyplinach, których uprawianie do tej pory było niemożliwe. Dla mieszkańców, a szczególnie miejscowego środowiska sportowego, to możliwość korzystania z obiektu. W najbliższym cza-

się sala zostanie wyposażona w sprzęt sportowy. Zgodnie z obowiązującymi procedurami, najkorzystniejsza oferta zakupu zostanie wyłoniona w drodze przetargu. Już teraz możemy z dumą prezentować piękne przedszkole, nową salę dla zerówki, skrzydło dla nauczania zintegrowanego oraz część dla szkoły podstawowej i gimnazjum. Do dyspozycji uczniów pozostają również dwie pracownie komputerowe, dobrze wyposażona biblioteka, która stale wzbogaca swoje zbiory dzięki wsparciu Fundacji Heifer Project International. Ponadto uczniowie mogą korzystać ze stołówki szkolnej, która wydaje prawie 140 obiadów dziennie. Śmiało można stwierdzić, że w chwili obecnej nasi uczniowie mają dobre warunki do nauki i wszechstronnego rozwoju. Pozostaje tylko życzyć im radości i wytrwałości w codziennym zdobywaniu wiedzy oraz sukcesów na egzaminach zewnętrznych.

**Renata Preisner-Rakoczy, Sylwia Wójcik
Zdjęcia: Jan Muszański**

Gmina w budowie

Reagując na sygnały od mieszkańców gminy Bukowsko świadczące o braku informacji na temat działań prowadzonych przez Gminę, pragniemy przedstawić najważniejsze zadania realizowane w bieżącym roku.

W zakresie budowy i odbudowy dróg:

W 2011 roku do chwili obecnej gmina Bukowsko pozyskała na ten cel 480 tysięcy złotych. Są to środki zarówno pochodzące od Wojewody Podkarpackiego jak również od Marszałka Województwa Podkarpackiego. Ponadto Marszałek Województwa przeznaczył na budowę chodników przy drodze wojewódzkiej w Nagórzanach i Nowotańcu kwotę 220 tysięcy złotych. Chodnik na wymienionych odcinkach budowany będzie z dofinansowaniem z budżetu Gminy Bukowsko. Wysokość tego dofinansowania określona będzie po przetargu, jaki przeprowadzi Podkarpacki Zarząd Dróg. Obecnie czekamy na ogłoszenie tego przetargu i jego efekty. W roku 2011, do chwili obecnej zostały wykonane następujące drogi gminne: Wola Piotrowa – na Bukowicę oraz przebudowany przepust drogowy w Pobiednie. W trakcie realizacji jest droga w Bukowsku „Na Szubienicę”, droga w Bukowsku „Przy Płonnej” i droga w Wolicy „Nad Solonem”. Do chwili obecnej, prawie wszyscy sołtysi wykorzystali środki, jakie otrzymali z Gminy na realizację zadań bieżących w swoich miejscowościach, tzw. „trzy dni koparki”. Musieliśmy ponadto wykonać szereg prac, które umożliwiły naszym rolnikom dojazd do pól i obszarów rolniczych. Ogółem na remonty i odbudowę dróg gminnych wydatkowaliśmy do końca sierpnia kwotę 423 tysiące złotych. Potrzeb w tym zakresie jest dużo więcej, niż zdołaliśmy zrealizować i dlatego cały czas szukamy środków pozabudżetowych, aby sprostać oczekiwaniom mieszkańców gminy. Początkiem roku sporządziliśmy wniosek a po jego pozytywnym rozpatrzeniu podpisaliśmy umowę z Marszałkiem Województwa Podkarpackiego na dofinansowanie zadania pod nazwą „Zagospodarowanie i urządzenie centrum miejscowości oraz placu zabaw i miejsc rekreacji w miejscowościach Bukowsko, Nadolany, Nowotaniec oraz Pobiedno”, dotacja ta wynosi 475 tysięcy złotych. Ogłosiliśmy już dwa kolejne przetargi na realizację tego zadania. Niestety oferenci (potencjalni wykonawcy) w znaczącym stopniu przekroczyli kosztorys inwestorski, dlatego zmuszeni byliśmy do unieważnienia przetargów. Obecnie

wystąpiliśmy do Marszałka Województwa z prośbą o przesunięcie terminu realizacji i wyrażenie zgody na podział tego zadania tak, aby można było składać oferty na każdą wioskę oddzielnie. Mamy nadzieję na uzyskanie takiej zgody, a wówczas mniejsze zadania łatwiej będzie wykonać. Firma Martifer budująca wiatraki w ramach działań offsetowych, przekazała Gminie Bukowsko 60 kompletnych lamp oświetleniowych. W związku z tą darowizną zleciliśmy wykonanie dokumentacji na wykonanie oświetlenia ulicznego w Bukowsku i Wolicy. Uzgodnienie przebiegu linii kablowej wymagało wielu uzgodnień, zarówno z właścicielami działek, jak i z innymi podmiotami. Dokumentacja taka została aktualnie sporządzona i w najbliższym czasie przystąpimy do instalacji lamp oświetlenia ulicznego.

W zakresie oświaty: Poprawa bazy oświatowej na terenie gminy Bukowsko jest od szeregu lat bardzo ważnym zadaniem i pozytywne zmiany w tym zakresie widoczne są gołym okiem. W roku

elewacją i kostką na parkingu prezentuje się okazale, a wykonane prace odznaczają się wysokim standardem. Pozytywnie rozpatrzony został wniosek naszej gminy złożony w Ministerstwie Edukacji Narodowej na wyposażenie oddanych do użytku pomieszczeń i otrzymaliśmy środki w wysokości 100 tysięcy złotych. Łącznie na realizację tego zadania, na przestrzeni trzech lat realizacji otrzymaliśmy prawie 1 milion złotych. Jeżeli chodzi o inne budynki oświatowe, warto wspomnieć, że w Zespole Szkół w Bukowsku został przeprowadzony remont generalny podłóg, a całość wnętrza szkolnych została pomalowana. Podobny zakres prac został wykonany w Zespole Szkół w Pobiednie. Łączna wartość tych prac opiewa na kwotę 291 tysięcy złotych. Na ten cel otrzymaliśmy dotację z Ministerstwa Edukacji Narodowej w Warszawie w kwocie 230 tysięcy złotych. W czasie prowadzenia remontów zaszła konieczność wykonania prac dodatkowych, nieprzewidzianych w kosztorysach inwestorskich i tych, które są niezbędne, aby remont miał kompletny charakter, jak na przykład wymiana barierki schodowych, wykonanie parapetów itp. Środki na ten remont były przekazane Gminie w drugiej połowie lipca i dopiero wtedy mogliśmy ogłosić przetarg na wykonanie prac budowlanych. Długo trwające

Zespół Szkół w Nowotańcu

bieżącym dzięki pozyskaniu środków pozabudżetowych, jak i zaangażowaniu środków własnych, zrealizowaliśmy kilka zadań o kapitalnym znaczeniu. Jako pierwsze zadanie należy wymienić oddanie do użytku ostatniego segmentu Zespołu Szkół w Nowotańcu. Oddana została sala gimnastyczna z zapleczem socjalnym, biblioteka, salka do rehabilitacji, pracownia komputerowa i zaplecze administracyjne. Budynek z ukończoną

Teatr w Bukowsku - w tle budowa „Orlika”

procedury prawne spowodowały, że wykonawca miał krótki czas na wykonanie remontu, stąd pojawiły się trudności z oddaniem wszystkich sal lekcyjnych na początku roku. Przy okazji warto dodać, że Ministerstwo Edukacji nie ma żadnego obowiązku finansowania naszych szkolnych inwestycji i remontów, a uzyskiwane z tego źródła środki należy traktować jako przychylne rozpatrzenie naszych wniosków o pomoc w realizacji inwestycji oświatowych. Równie ważnym zadaniem zrealizowanym w 2011 roku był remont kuchni w Samorządowym Przedszkolu w Bukowsku. Kuchnia była w fatalnym stanie technicznym, kilkakrotnie zalewana wodą w czasie nadmiernych opadów. Podczas tego remontu wykonane zostały nowe instalacje

Zespół Szkół w Bukowsku

cje wodno kanalizacyjne, elektryczne, a ściany zostały wyłożone nowymi płytkami. W kuchni został zamontowany nowoczesny i oczywiście nowy sprzęt zakupiony w roku ubiegłych. Inna sytuacja miała miejsce w Pobiednie, gdzie w całkiem nowym obiekcie nastąpiła nieoczekiwana awaria i sala gimnastyczna przy Zespole Szkół została wyłączona z użytkowania. Podłoga wykonana w sali gimnastycznej okazała się wadliwa i wykonawca w ramach gwarancji przystąpił do jej naprawy. Podłoga w tej sali będzie zupełnie nowa. W wyniku naszych, kolejnych wniosków pozyskaliśmy również dotację na budowę „Mojego Boiska – „ORLIK” w Bukowsku. Dotacja wynosi 833 tysiące złotych i zadanie będzie zrealizowane w roku bieżącym, zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami. Na wykonawcę inwestycji w drodze przetargu nieograniczonego, została wyło-

Odnowione klasy w Pobiednie

niona Firma „MASTERS” ze Szczecina. Prace zostały rozpoczęte i mamy nadzieję, że w roku bieżącym zostaną na tym boisku rozegrane pierwsze mecze. Kolejnym przetargiem jaki ogłosiliśmy był przetarg na wykonanie zadania „Dowóz uczniów do przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Sanoku z terenu gminy Bukowsko”. Wpłynęły dwie oferty, niestety z uwagi na wysokość zaoferowanych cen przetarg został unieważniony. Okazało się, że nasze dotychczasowe formy dowozu dzieci są znacznie tańsze.

Domy Strażaka: Domy strażaka w naszej gminie pełnią podwójną rolę, są miejscem w którym funkcjonuje jednostka OSP, ale również miejscem w którym często skupia się życie kulturalne, szczególnie mniejszych miejscowości.

Uwzględniając te funkcje domów strażaka, złożyliśmy wniosek w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie i otrzymaliśmy dotację w wysokości 180 tysięcy złotych. Środki te uzupełnione wkładem własnym gminy, pozwolą na wykonanie elewacji w Domu Strażaka w Nadolanach, a także dokończenie prac budowlanych w Domu Strażaka w Bukowsku. Na wykonanie prac w obu budynkach w drodze przetargu nieograniczonego został wyłoniony wykonawca. Firma, która wygrała te przetargi, gwarantuje terminowość i solidność wykonania prac budowlanych. Obecnie trwają również prace w Tokarni i Nagórzanach, gdzie budowane są nowe obiekty strażackie.

Kanalizacja: Trwają prace nad oceną ofert, jakie wpłynęły na wykonanie dokumentacji na wykonanie sieci kanalizacyjnej w miejscowości Bukowsko. Wpłynęło dziewięć ofert i po dokonaniu oceny formalnej zostanie wybrana najkorzystniejsza oferta cenowa oraz spełniająca wymogi określone w warunkach przetargu. Ponadto trwa proces uzyskania pozwolenia na budowę sieci kanalizacyjnej we wsiach Wolica, Pobiedno i Nagórzany. Dokumentacja w tych miejscowościach została wykonana, posiadamy również prawomocne decyzje o warunkach realizacji inwestycji. Zaraz po uzyskaniu i uprawomocnieniu decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych wystąpimy z wnioskiem o uzyskanie pozwolenia na budowę. Proces decyzyjny w sprawie dokumentacji, warunków, zaświadczeń i pozwoleń jest długi i niezależny od gminy. Wymaga cierpliwości oraz wielu uzgodnień. Jednak pozytywne zakończenie kanalizacji w Woli Piotrowej pozwala mieć nadzieję na dalszy i w miarę szybki postęp prac w tym zakresie.

Informacja o gospodarce odpadami: Kolejnym zagadnieniem, z którym w najbliższym czasie musimy się zmie-

nić są zmiany uwarunkowań prawnych, technologicznych i organizacyjnych w aspekcie wejścia w życie nowej Ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie, którą w lipcu podpisał prezydent Bronisław Komorowski. Według nowych przepisów, właściciele prywatnych posesji, wspólnoty czy spółdzielnie mieszkaniowe, nie będą już mogły samodzielnie organizować wywozu śmieci, podpisując umowy z konkretnymi firmami. Teraz odpadami komunalnymi mają zająć się wyłącznie samorządy, które zorganizują przetargi na ich usuwanie i zagospodarowanie. Wysokość stawki zostanie określona na podstawie kosztów zagospodarowania odpadów. Nowa ustawa wchodzi w życie w styczniu 2012 r. Nie znaczy to jednak, że nowy system zacznie działać od razu. Gminy będą miały 18 miesięcy na wprowadzenie potrzebnych zmian i przygotowanie uchwał. Samorząd województwa uchwali wspólny dla całego regionu plan gospodarki odpadami oraz wskaże instalacje, w których będzie odbywało się sortowanie i przetwarzanie odpadów. Tylko w takich miejscach gminy będą mogły składować odpady. Wejście w życie wspomnianej ustawy stawia w nowym świetle nasze gminne składowisko odpadów (obecnie posiadające wszystkie niezbędne atesty). Jego dalsze wykorzystanie będzie uzależnione również od przepisów wykonawczych do ustawy tj. rozporządzeń Ministra Ochrony Środowiska, o czym będziemy Państwa informować.

Służba zdrowia: Przystąpiliśmy do remontu Ośrodka Zdrowia w Bukowsku. Zakresem prac objęty jest parter budynku. W drodze przetargu nieograniczonego został wyłoniony wykonawca. Po remoncie parter będzie spełniał obecnie obowiązujące wymogi. W planach na najbliższe lata mamy jeszcze remont Ośrodka Zdrowia w Nowotańcu i drugi etap remontu Ośrodka Zdrowia w Bukowsku.

Uwagi zawarte w naszej relacji dotyczą zarówno inwestycji, jak i remontów, jakie przeprowadza się w gminie w roku bieżącym. Pełną informację na temat przetargów i różnych wydarzeń można znaleźć na naszej stronie internetowej: www.bukowsko.pl. W związku z tym, że nie wszyscy korzystają z internetu, za pośrednictwem Kwartalnika przekazujemy informację o naszych działaniach i zamierzeniach.

Leon Myrdak
Przewodniczący Rady Gminy
Bukowsko

Piotr Błażejowski
Wójt Gminy Bukowsko

Z podwórka

Budujemy...

Spośród pięciu ofert, firma p. Jacka Kondyjowskiego wygrała przetarg na prace budowlane na obiekcie OSP w Bukowsku i Nadolanach. Najdroższa oferta dla OSP Bukowsko, różniła się aż o 107 913,47 zł., natomiast najbliższa wygranej zaledwie o 11 404,99 zł. Zakończenie zleconych prac planowane jest jeszcze w tym roku.

Nowe trybuny

Dzięki nowo wybudowanym trybunom na boisku piłki nożnej LKS „Cosmos” w Nowotańcu obiekt ten możemy poprawnie nazywać stadionem. Koszt inwestycji zamknął się kwotą około 70 tyś. zł. w tym 30 tyś. zł. z dotacji Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie.

Nadzieja ...

W dniu 14 lipca br. został rozstrzygnięty przetarg na prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi. Nowy przedsiębiorca złożył o wiele korzystniejszą ofertę od dotychczasowej. Mamy nadzieję na obniżkę opłat z tego tytułu.

Na to nie ma lekarstwa!?

Poranek 28.07.br. powitał mieszkańców Bukowska kolorowymi napisami na ścianach budynków użyteczności publicznej, przystanku i ogrodzeniu. Zamiast budować nowe drogi przez czyjąś bezmyślność, będziemy odnawiać zniszczone elewacje budynków!

Gładko po zakupy

8 sierpnia br. na placu obok GS w Bukowsku została położona nowa nawierzchnia asfaltowa. Dzięki temu otoczenie zostało „dopasowane” do odnowionego budynku. Wzór godny do naśladowania!

Nagrody dla hodowców

Podczas VII Krajowej Wystawy Bydła Simentalskiego, która odbyła się w dniach 26 – 28 sierpnia 2011 roku w Rudawce Rzymanowskiej, tytuł I Viceczempiona otrzymała krowa „Kropka” pana Zdzisława Serwońskiego z Nagórzan i krowa „Lukrecja” pana Witolda Marca z Pobiedna, natomiast II Viceczempionat przypadł „Jodle”, krowie pana Jerzego Mroczy z Nowotańca.

Nowy „cennik” dla przedszkolaków

Z dniem 1 września br. weszła w życie uchwała Rady Gminy w sprawie zmiany opłat za pobyt dzieci w przedszkolach. Określono także 5 godzinny limit bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki (od 8-13). Szczegóły na www.bukowsko.pl.

Budujemy mosty ...

Powiat Sanocki rozpoczął budowę nowego mostu na drodze powiatowej nr 2212 Sanok – Bukowsko na rzece „Bukowiec” (k. Kseniaka). Dzięki pomysłowi sołtysa wsi Bukowsko i staraniom Wójta Gminy oraz lokalnych przedsiębiorców, na czas trwania inwestycji (od 19.08 do 12.12.2011r.) udało się wybudować prowizoryczny most, który dobrze funkcjonuje już od 7 września br.

Samoobrona

W dniu 20 września br. inspektorzy MON w Warszawie kontrolowali realizację zadań Obrony Cywilnej w Gminie Bukowsko. Według wstępnej oceny jest dobrze i damy radę się „obronić”!

NIK –u cią dalszy

21 września br. w Urzędzie Gminy w Bukowsku zakończyła się już druga w tym roku kontrola NIK w Warszawie. Tym razem przedmiotem kontroli była gospodarka komunalna. Wstępny protokół pokontrolny wskazuje jedynie na drobne uchybienia, ale jak mówi przysłowie „nie myli się tylko ten kto nic nie robi”.

Henryk Pałuk

Moto Piknik w Nadolanach

Klub Motocyklowy Templariusze Bieszczady już po raz drugi zaprosił fanów dwóch kółek na Moto Piknik na Wyspie, który odbył się w dniach 23- 24 lipca w Nadolanach. O tym, że była to niecodzienna impreza świadczą wrażenia uczestników, nie tylko tych zmotoryzowanych, którzy z wielkim entuzjazmem wywiadali się o klimacie imprezy.

Każdy znalazł tu coś dla siebie, bowiem organizatorzy przygotowali moc atrakcji. Były konkursy motocyklowe, biesiada przy ognisku, parada motocyklowa, pokazy walk w wykonaniu członków Bractwa Rycerskiego Ziemi Sanockiej oraz „Aerograf”, czyli plenerowa

wystawa prac Artura Wiśniowskiego. Dla uczestników zlotu zagrali: „The Stranger” z Sanoka, „The Reason” z Leska, „Stell Velvet” i „Blues Gang” ze Strzyżowa, OSC z Dydni oraz „Jacek i Placek” z Krakowa.

Trudno się dziwić, że na zlocie pojawiło się około 600 motocykli. Przybyli przedstawiciele klubów z Częstochowy, Jarosławia, Przemyśla, Rzeszowa, Sanoka, Kielc, Katowic, Zakopanego, Myszkowa, Mrągowa, Poznania,...itp. Wśród uczestników był również motocyklista, który do Nadolan przyjechał prosto z Norwegii. Organizatorzy zadbali o potrzeby ducha, ale i ciała, nie zbrakło ciepłych potraw, regionalnych smakołyków, miejsca do spania i parku maszynowego. Organizatorzy dziękują wszystkim młodym ludziom, którzy poświęcili swój czas i zadbali, aby impreza była udana i dobrze przygotowana, a przede wszystkim za to, że po raz kolejny udało się stworzyć niepowtarzalną atmosferę. Do zobaczenia za rok?

*Renata Preisner-Rakoczy
Zdjęcia: Adam Przyboś*

Drugi Kosmiczny Festiwal

W roku ubiegłym, jakby przewidując sukces piłkarski drużyny „Cosmos” Nowotańiec, zainaugurowaliśmy imprezę o nazwie „Kosmiczny Festiwal Piłki Nożnej”. Celem imprezy miała być szeroko pojęta promocja piłki nożnej, aktywny wypoczynek i rekreacja dla mieszkańców gminy, połączona z elementami pokazów artystycznych. Ta ubiegłoroczna impreza okazała się sukcesem, dlatego w roku bieżącym zorganizowaliśmy jej drugą edycję. W tak zwanym „międzyczasie” drużyna z Nowotańca w pięknym stylu wygrała krośnieńską ligę okręgową awansując do IV ligi podkarpackiej. To, co wydarzyło się wiosną tego roku można nazwać tajfunem medialnym nad Nowotańcem. Przez wszystkie gazety i portale Podkarpacia przetoczył się „Cosmos” w różnych wersjach tego słowa, od kosmicznej drużyny zaczynając, a na kosmicznej publiczności kończąc. Gdyby nasi zawodnicy bardzo dosłownie potraktowali te wszystkie słowa, zapewne woda sodowa mocno uderzyłaby im do głowy, bo dodatkowo na inaugurację przybył sam Prezes Podkarpackiego PZPN Kazimierz Greń z pucharem dla drużyny oraz Wojewoda Podkarpacki Małgorzata Chomycz z życzeniami i gratulacjami oraz Wójt Gminy, Piotr Błażejowski z pięknym, okolicznościowym gawertonem. W dotychczasowych meczach rundy jesiennej „Cosmos” spisuje się bardzo dobrze, dlatego „odpukuję w niemalowane” i razem z pozostałymi kibicami dziękuję za piękną, sportową walkę. Wracając do festiwalu warto wyróżnić drużyny Old Boys zarówno byłych piłkarzy z Nowotańca, jak również ich znakomitych przeciwników, reprezentujących powiat sanocki. W tym meczu drużyną lepszą okazali się goście, którzy po

meczu zaproszeni zostali na kielbaszkę z rożną i symboliczne piwo. Zakończeniem dnia był plenerowy festyn taneczny obok remizy OSP w Nowotańcu. Przy tej okazji chciałbym podziękować strażakom z Nowotańca dowodzonym przez pana Tomasza Długosza za pomoc organizacyjną: przygotowanie i obsługę stoisk handlowych, atrakcje dla mieszkańców, przygotowanie estrady tanecznej i obsługę festynu. W dniu festiwalu po raz pierwszy zaprezentowała się na stadionie nowa trybuna dla widzów licząca 200 miejsc, wyposażona w ładne, kolorowe, plastikowe krzeselka. Co prawda nie ma nad nią jeszcze dachu ale pasuje do świetnie przygotowanej przez Zarząd Klubu, murawy stadionu, zestawu nagłaśniającego podarowanego z okazji awansu przez Biuro Promocji Gminy, a przede wszystkim do dużego zaangażowania sympatyków i kibiców.

Tekst i zdjęcia Jan Muszański

„Old Boys” powiatu sanockiego

Drużyna „Old Boys” z Nowotańca

Nowe trybuny

Plac zabaw od Martifera

Nowy, kolorowy i atrakcyjny plac zabaw mają do dyspozycji dzieci z Bukowska. Jego oficjalne otwarcie miało miejsce 5 września 2011 r. Był to dla społeczności przedszkolnej wyjątkowy dzień, bo w nowym roku szkolnym dzieci mogą korzystać z nowego i bezpiecznego placu zabaw przy przedszkolu. O godz. 11⁰⁰ pojawili się przedstawiciele władz powiatowych, samorządowych oraz najmłodszy mieszkańcy Bukowska wraz ze swoimi rodzicami. Ksiądz Stanisław Kudła i ksiądz Marek Kapłon pobłogosławili i poświęcili nowe miejsce spotkań dzieci i ich rodziców. Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonał Antonio Castro Prezes Zarządu Spółki Martifer Renewables S.A., Robert Pieszczoch-Przewodniczący Rady Powiatu Sanockiego, Piotr Błazejewski – Wójt Gminy Bukowsko, ksiądz Stanisław Kudła, Barbara Podstawska – dyrektor Przedszkola Samorządowego w Bukowsku oraz Łukasz Słyszczak - przedstawiciel społeczności przedszkolnej. Obiekt powstał dzięki sponsorowi, którym

była firma Martifer Renewables S.A. Całkowity koszt inwestycji wyniósł ponad 60 tysięcy złotych. W ramach podziękowania za piękny plac zabaw, który będzie służył przedszkolakom jak również mieszkańcom, społeczność przedszkola nadała Panu Antonio Castro, tytuł Przyjaciela Przedszkola. Przedszkolaki wraz z panią Wiesławą Kupką uświetniły uroczystość specjalnie przygotowanym na tę okazję występem. Piosenki, wiersze, tańce były jednocześnie formą podziękowania wszystkim gościom za przybycie i wspólne świętowanie. Jednak największą radością przyniosła dzieciom w tym dniu zabawa na nowym placu. Dzięki niemu mogą rozwijać i kształtować swoją wyobraźnię, pogłębiać naturalną ciekawość świata oraz bezpiecznie spędzać czas. Na żądnych wrażeń czekały zestawy wspinaczkowe ze zjeżdżalnicami, huśtawki, piaskownica, bujaki oraz drewniany pociąg. Atrakcji wiele, musimy jednak pamiętać, aby używać ich z głową i zachować zasady elementarnego bezpieczeństwa. Mi-

Nowe stroje „Bukowianki”

łym akcentem uroczystości było również przekazanie przez Prezesa Martifera strojów dla miejscowej drużyny piłki nożnej. Wielkim orędownikiem tego zakupu był sołtys Bukowska pan Jerzy Rakoczy. Nowe stroje odebrali przedstawiciele Zarządu Klubu Sportowego „Bukowianka” Bukowsko, panowie Dariusz Hnat i Piotr Łuszcz. Na zakończenie uroczystości goście obejrzeli nowy plac zabaw, wystawę prac plastycznych przedszkolaków oraz degustowali smakołyki serwowane przez pracowników przedszkolnej kuchni.

Barbara Podstawska
Zdjęcia: Jan Muszański

Przedszkolaki z Bukowska oraz ich goście

MEGA MOTO RADY

Zbliża się zima

W związku ze zbliżającym się okresem jesienno-zimowym pozwolę sobie przypomnieć kilka czynności, które warto wykonać w samochodzie. O ile jeszcze aura pozwala dobrze byłoby zadbać o karoserię, nanosząc na nią warstwę wosku, który zapobiegnie złemu wpływowi warunków atmosferycznych, tak jesienną, jak i zimową porą. Jeśli ktoś z Państwa ubiegłej zimy miał kłopoty z zamarzającymi zamkami to myślę, że powinien teraz spryskać je jakimś smarującym i wypierającym wodę środkiem. Proponu-

ję również skontrolować stan płynów: hamulcowego i chłodniczego. Przypominam, że obydwie płyny należy wymieniać: hamulcowy 2-3 lata lub 60 000 km, chłodniczy 4-5 lat lub 60 000km. Przed nadejściem pierwszych przymrozków możemy posmarować uszczelki gumowe drzwi i bagażnika środkiem zapobiegającym ich przymarzeniu. Ważną rzeczą jest też płyn do spryskiwaczy szyb (odporny na niskie temperatury). Nie zaszkodzi sprawdzić całego oświetlenia w samochodzie, jak i stanu piór wycieraczek, w związku z „krótszym dniem” musimy dobrze widzieć i być widocznymi na drodze. Warto

również zaopatrzyć się w skrobak lub odmrażacz do szyb. Na pewno nie muszę nikomu przypominać o wymianie opon na zimowe, ale jeśli zakładamy używane już wcześniej „gumy” sprawdzmy stan bieżnika i wiek opony (na zimówce nie powinniśmy jeździć dłużej niż cztery sezony). Kolejną ważną rzeczą na którą warto zwrócić uwagę jest akumulator. Należy sprawdzić jeśli to możliwe poziom elektrolitu oraz oczyścić zaśniedziałe klemy. To już wszystkie przemyślenia jakimi chcę się z Państwem podzielić, jak zawsze życzę Szerokiej Drogi !!!

Miłosz Barański

VI Międzynarodowa Akcja Artystyczna - Wola Sękowa 2011

Ivan Novotny w akcie tworzenia

Już po raz szósty spotkali się artyści na Akcji Plenerowej w Woli Sękowej. Jest to piękne i magiczne miejsce. Ten urok, atmosferę i klimat tworzy region, jego mieszkańcy i ludzie skupieni wokół Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego. Zarzeźbiony plac przy Uniwersytecie stał się po raz kolejny miejscem działań artystów z Polski, Słowacji, Ukrainy i Francji, reprezentujących różne dyscypliny artystyczne (malarstwo, rzeźba, grafika, fotografia, ceramika i szkło artystyczne). Pogoda dopisała. Od rana do wieczora słychać było niezwykłą muzykę - burczenie pił, stukanie siekier, dłut i pobijaków rzeźbiarzy zmagających się z drewnem lipowym. Okolice przestrzenne, zielona skłaniała do spacerów w poszukiwaniu inspiracji. W czasie jednego z nich słowaccy artyści napotkali na wzgórzu bociana ze złamanym skrzydłem. Szybka decyzja i cierpiący „brat mniejszy” znalazł się w zwierzęcej klinice doktora Fedaczyńskiego w Przemyślu. W pamięci uczestników i mieszkańców pozostanie niesamowity epizod z uroczystego zamknięcia pleneru, kiedy te piękne ptaki nadleciały ze wszystkich stron, jakby chciały okazać swoją wdzięczność, dokładnie w momencie podziękowań dla doktora i artystów. Tegoroczna Akcja w Woli Sękowej przebiegała pod hasłem znaków i symboli związanych z krajami Europy. Bocian to taki nasz, polski symbol. Powstało wiele różnorodnych i niezwykle interesujących prac. „Galijski Kogut” Radosława Kapci czy Don Kichot i Sanczo Pansa” Piotra Woronca powiększą kolekcję rzeźby plenerowej przed Uniwersytetem. Wiatraki - może te z wyobraźni kawalera z La Manchy? - stały się tematem fotograficznych impresji Damiana Wojtowicza. Oryginalne prace zaprezentował Ivan Novotny. W swoich formach graficzno-rzeźbiarskich nawiązuje do symboliki krzyża: „...Człowiek nie mógłby pracować z Ziemią - wszystkie podstawowe instrumenty, których użył przy pracy - mają kształt krzyża. I w jego korpucie jest

kształt krzyża. Ciało człowieka, w odróżnieniu od zwierząt, ma możliwość wysunąć rękę i pracować z nimi...” Rzeszowski malarz Arkadiusz Andrejkow za pomocą kontrastowo zestawionych portretów przekształcił powierzchnię śmietnikowego kontenera w dzieło sztuki. Powstało też mieniące się barwami tęczy akwarium „Alpejskich traw” - Andriej Petrovski elementy szklane połączył z drewnem. Peter Lorinc pracował nad archaicznymi instrumentami a Vlado Broniszewski oddawał się malarstwu, tworząc jednocześnie tajemniczy zakątek sumienia w starej wierzbie. Janina Myronova wykonała cykl ceramicznych portretów, nawiązujących do symboliki narodów Europy. A ja wyrzeźbiłem „Tadziową ławeczkę”. Siedząc przed swoim drewnianym domem witał zwykle gości, którzy pojawiali się w Uniwersytecie. Tego roku zabrakło Go wśród nas. Wielcy ludzie mają swoje ławeczki. Dla mnie Tadziu też był Wielki- ciepły, wrażliwy, uczynny, kochający muzykę, obecny na wszystkich ważnych dla nas wydarzeniach. Tak więc znów zaprasza miejscowych i przyjezdnych, aby przy nim usiedli. „Tadziowa ławeczka” to także gest skierowany w stronę mieszkańców Woli Sękowej, którzy wspierają artystów przyjeżdżających tu tworzyć.

Projekt VI Międzynarodowa Akcja Artystyczna - Wola Sękowa 2011 dofinansowany został przez Województwo Podkarpackie oraz Powiat Sanocki.

Bogdan Biernat
Zdjęcia: **Damian Wojtowicz**

Tadziowa ławeczka

Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw

Prezes ARiMR ogłosił trzeci nabór o przyznanie pomocy w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Nabór wniosków będzie trwał do 7 października 2011 roku. Wniosek o przyznanie pomocy należy złożyć osobiście albo przez upoważnioną osobę w ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji. Formularze: wniosku o przyznanie pomocy, ekonomicznego planu projektu oraz wzory załączników wraz z instrukcjami ich

wypełnienia są udostępnione na stronach internetowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (www.arimr.gov.pl) oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl). Wszystkim zainteresowanym polecam bieżące przeglądanie podanych stron internetowych, bowiem ciągle istnieje szansa na „trafienie” w jakiś ciekawy temat, który być może przyniesie nam dobre pieniądze i satysfakcję z pracy zawodowej.

Henryk Pałuk

BUKOWSKO

Leżąca u stóp Bukowicy ziemia, zamieszkiwana od 650 lat, dziś spokojna, dostojna, jakby zapomniała ile krwi przelano by młode pokolenie mogło dorastać w pokoju ciesząc się jej pięknem. I już tylko szczątki starych grobów na cmentarzu przypominają co działo się tu przed stuleciem i w ciągu obu wojen światowych. Wybuch I wojny światowej zakłócił bowiem życie mieszkańców Bukowska. Pod koniec września 1914 roku miasteczko i okoliczne wsie znalazły w obrębie frontu, który trwał na Podkarpaciu aż do znanej bitwy pod Gorlicami. Walki Rosjan z Austriakami i Niemcami, które trwały tu do maja 1915 roku przyniosły głód i zniszczenie. Nie sposób opisać dziś wszystkich tych wydarzeń. W dokumentach możemy przeczytać między innymi o tym, że podczas tej wojny rzeka Wisłok w górnym biegu na odcinku od Odrzechowej do Beska stanowiła linię oporu wojsk rosyjskich (m.in. kozaków dońskich) przed nacierającymi od zachodu pułkami austriacko-niemieckimi. W maju 1915 roku pułki bośniackie usiłowały kilkakrotnie sforsować Wisłok w Odrzechowej i Besku w miejscu, gdzie rzeka płynie głębokim jarem. Koniec I wojny miał rozpocząć spokojne życie, jednak spowodował chaos w Europie Środkowo-Wschodniej. W Bukowsku podobnie jak w innych miejscowościach Odrodzonej Polski przestały działać urzędy i szkoła. Zastygła tym samym działalność kulturalna, gdyż wielu działaczy społecznych i pracowników umysłowych opuściło miasteczko już

wcześniej w trakcie walk na froncie. Bukowsko i pobliskie mocno przeludnione wsie nękały głód i nędza. Wielu młodych i zdolnych do pracy szukało zarobku na emigracji, a tylko bardzo niewielka młodzież kontynuowała naukę w sanockim gimnazjum czy później na uczelniach wyższych. Podczas I wojny światowej sama zabudowa Bukowska nie ucierpiała znacznie, lecz na frontach austriacko-rosyjskim i austriacko-włoskim zginęło wielu mężczyzn, wcielanych do armii austriackiej. Ofiary tej wojny skrywa dziś mogiła znajdująca się na Bukowicy, mieszkańcy Bukowska postawili tam krzyż i do dziś nazywają tę górę Krwawą Bukowicą. Po odzyskaniu niepodległości Rzeczypospolitej Bukowsko było siedzibą rozległej gminy zbiorowej, a na czele urzędu gminnego stał wójt. Prestiż Bukowska podtrzymywały dalej znajdujące się tutaj od czasów galicyjskich Sąd Grodzki, urząd notarialny, posterunek policji państwowej, poczta, urząd skarbowy i apteka. W tamtym czasie mieszkało tu trzech sędziów i trzech lekarzy. W 1920 roku miejscowa szkoła została powiększona o trzy oddziały, stała się tym samym siedmio-klasową szkołą powszechną, w której kształciła się również młodzież z sąsiednich wiosek. Co się tyczy społeczności żydowskiej podamy, że - według spisu ludności z roku 1921 - mieszkało w Bukowsku 650 osób, spisy późniejsze poświadczają dalszy wzrost liczbowy ludności izraelickiej. Stanowiła ona trzon gminy żydowskiej określanej jako kahał, do którego należeli też mniej liczni niż w Bukowsku Żydzi z okolicznych miejscowości. Należeli do różnych orientacji wyzna-

niowych stąd liczne domy modlitwy, a więc trzy synagogi w tym murowana synagoga w dolnej części rynku, przy tzw. Targowisku. Na terenie tego kahału istniał też cmentarz żydowski, szkoła, łaźnia i kilka karczm. Wiadomo również, że na przełomie XIX/XX stulecia funkcjonowała w Bukowsku głośna w środkowej Galicji szkoła rabinów. Można przyjąć, iż całe zaludnienie Bukowska do roku 1939 przekraczało dwa tysiące mieszkańców. Wybuch II wojny światowej zaskoczył ludność Bukowska (tak jak i zresztą wszędzie) i wywołał panikę wśród urzędników, a przede wszystkim wśród Żydów. Zawrzało też w nastawionych nacjonalistycznie okolicznych wsiach łemkowskich oczekujących wkroczenia wojsk niemieckich, jako ich sprzymierzeńców w dążeniu do tzw. niepodległej Ukrainy. Wojna ujawniła właśnie skrywane dotąd konflikty narodowościowe, jakie istniały tu przed jej wybuchem. Niestety dojrzewająca świadomość narodowa ludności ukraińskiej i łemkowskiej zmaterializowała się w szeregu ludobójczych aktów przemocy i pogromów. Po wycofaniu się z Bukowska oddziałów słowackich, koalicyjantów III Rzeszy, ludność polska i żydowska stała się obiektem ataków ukraińskich nacjonalistów i popierającej ją ludności. 12 września 1939 roku ukraińscy chłopcy z okolicznych wiosek, pełni nienawiści do Polaków i Żydów rozjątrzeni przez księży prawosławnych, napadli i zrabowali sklepy w rynku i w ulicach (przeważnie żydowskie). Pamiętający tamte wydarzenia wspominają też ukraińską, ogromnie hałaśliwą paradę, kiedy to przybyło do Bukowska wiele pocztów z uzbrojonymi w atrapy karabinów strzelcami (strzelcami) szturmówki i transparenty. Kolejnym było jeszcze „przechrzczenie” w górnej części Bukowska Św. Jana Nepomucena na Św. Iwana. Dopiero wkroczenie do miasteczka jednostek Wehrmachtu, które rozpoczęły ciężką i długą noc okupacyjną, położyło kres anarchii. Kilka miesięcy później administrację w mieście objęli za przyzwoleniem Niemców Ukraińcy. Nowy wójt, Ukrainiec

Maty Rynek w 1937 roku

Władysław Mazur, okazał się aktywnym konfidentem gestapo znieprawionym przez Polaków. Gorliwie realizował wszystkie zarządzenia niemieckie, z których najdotkliwsze okazały się konfiskaty żaren do mielenia zboża, a później nakazy składania ogromnych kontyngentów w płodach rolnych i żywcu. Już w 1939 roku nastąpiła pierwsza fala aresztowań, a na miejscową ludność denuncjowali przede wszystkim nacjonałści ukraińscy. 4 marca 1940 na skutek donosów Niemcy urządzili w Bukowsku obławę rewidując niemal każde gospodarstwo. Gestapo zabrało 60. mieszkańców Bukowska, którzy poprzez więzienie etapowe w Tarnowie, dostali się do Oświęcimia, skąd niewielu powróciło. Kolejne 70 osób wywieziono do Niemiec na roboty przymusowe. W następnych latach wojny takie wywózki powtarzały się jeszcze kilkakrotnie. Wiosną 1942 r. w Bukowsku utworzone zostało getto, w którym znaleźli się Żydzi z Bukowska i m.in. Komańczy, Niebieszczan, Nowotańca, Markowiec, Pielni czy też Tokarnii i innych miejscowości. Getto otoczone było drutem kolczastym, a wtłoczeni doń Żydzi zmuszani byli do ciężkich robót, często rozstrzeliwani bez konkretnej przyczyny. Likwidacja getta nastąpiła 15 października 1942 roku, część Żydów Niemcy stracili na miejscu, a pozostałych wywieziono do miejsca koncentracji w Zasławiu tzw. Zwangsarbeitslager Zaslaw. Wojnę przetrwała, dzięki Polakom, tylko niewielka ich część. Od lipca do września 1944 r. Bukowsko wraz z okolicznymi wioskami znalazło się w rejonie działań frontowych podczas operacji dukielsko-preszowskiej. Latem 1944 pojawiły się pierwsze informacje o planowanych akcjach UPA wymierzonych przeciwko ludności polskiej, wtedy znieprawiony wójt Mazur został wyrokiem sądu AK zastrzelony. Bukowsko było następnie palone przez oddziały UPA jeszcze w marcu i kwietniu 1946 roku. Bandyci z UPA napadali na domy, rabowali je i palili, wdarli się też do sklepu, a zebrane łupy wraz ze zrabowanym byłem wywozili furmankami.

Zniszczyli doszczętnie także szkołę i budynek Sądu Grodzkiego. Podczas tych szaleńczych ataków bandy UPA spaliły również Nowotaniec i częściowo Nagórzany. Setki pogorzalców musiało szukać nowego domu w Sanoku, Dąbrówce Polskiej i Ruskiej, Czerteżu i innych miejscowościach. Wiele rodzin wyjechało na Ziemię Odzyskane do północno-zachodnich województw Polski w ślad za tymi, którzy pojechali tam szukać nowego lokum jeszcze przed napadami UPA. W Bukowsku zostały tylko 32 rodziny, zamieszkałe bądź w ocalałych kilku domach, bądź w skleconych naprędce szałasach, próbując krok po kroku odbudować swoje gospodarstwa. Życie zaczęło tu wracać dopiero w 1947 roku, po wytopieniu band UPA (Akcja „Wisła”). Ponieważ wciąż brakowało pieniędzy i pracy, dlatego handel wymienny stał się jedyną możliwością przetrwania. Za jajka i bimber można było kupić inne potrzebne produkty jak sól, zapalki czy naftę. Deficyt towarów stawał się jednak coraz bardziej odczuwalny, a utworzony początkowo w Nowotańcu GS nie był już w stanie sprostać narastającym potrzebom. Zaczęły pojawiać się konflikty pomiędzy mieszkańcami wsi, podejrzenia o preferowanie jednych a pomijanie innych. Wtedy mieszkańcy Bukowska postanowili utworzyć własną Gminną Spółdzielnię „Samopomoc Chłopska”, co nastąpiło w 1960 roku. Przez kilka lat wożąc towar furmankami z Sanoka radzili sobie tylko dzięki chęci i woli mieszkańców wsi, którzy wspólnymi siłami starali się budować u siebie nową spółdzielczą rzeczywistość. W roku 1966 stanowisko prezesa GS po zasłużonym

Józefie Słyszku objął Kazimierz Klimek. Najlepsze lata działalności GS w Bukowsku to lata 80. za czasów kierownictwa Czesławy Kurasz. Wtedy to wybudowano m.in. sklep w Woli Piotrowej, stację paliw, magazyny a także dwupiętrowy pawilon handlowy a obok okazały zajazd z hotelem, kawiarnią i restauracją. Kiedyś „miasteczko na woły i bydło sławne” stało się prawdziwą mekką dla klientów z całego regionu, którzy masowo przyjeżdżali do Bukowska w poszukiwaniu mebli, dywanów, fran czy sprzętu AGD. Dobre zaopatrzenie sklepów, smaczna kuchnia i doskonała obsługa restauracji sprawiły, że do Bukowska przyjeżdżali goście i turyści nie tylko z całego Podkarpacia, ale i innych regionów kraju. Dzieje Bukowska od lat 90. do teraźniejszości to już zupełnie inna historia, na którą warto poświęcić więcej uwagi. Warto podkreślić fakt, że Bukowsko u progu XXI wieku to miejscowość nie tylko z barwną historią i bogatą tradycją, ale miejsce, które z pewnością warto poznać bliżej, a zwłaszcza ludzi którzy tu mieszkają i którzy się stąd wywodzą. Osoby takie jak profesorowie Jan Radożycki, Julian Krzyżanowski czy Feliks Kiryk, (od niedawna Honorowy Obywatel Gminy Bukowsko) potwierdzają tylko fakt, że Ziemia ta wydała na świat wielu znamienitych obywateli Polski, którzy dbali i wciąż dbają o dobre imię swojej niezapomnianej „małej ojczyzny”.

Katarzyna Hnat

(W oparciu o wspomnienia i publikację: „Gmina Bukowsko” Feliksa Kiryka oraz artykuł „W cieniu bukowych lasów” Joanny Kozimor)

„Bukowianka” po awansie

W poprzednim numerze Kwartalnika informowaliśmy o tym, że w euforii zwycięstwa i awansu do klasy „A” seniorów w piłce nożnej nie zostało wykonane zdjęcie uwieczniające ten sukces. Niniejszym wypełniamy nasze zobowiązania

nie i przedstawiamy drużynę piłki nożnej „Bukowianka” z Bukowska w składzie walczącym w rundzie jesiennej. Jak doskonale orientują się kibice i sympatycy drużyny „nie taki diabeł straszny” w tej wyższej klasie i można tu całkiem nieźle sobie radzić.

Jan Muszański

Fot. Adam Przybos

Od lewej stoją: Babiak Hubert, Zarzyka Ireneusz (trener), Radożycki Bartłomiej, Rakoczy Lucjan, Pieszczoch Mirosław, Kamyk Mateusz, Piotrowski Krzysztof, Jasion Marek, Szałajko Marcin, Sternik Łukasz, Łuszcz Piotr (kierownik drużyny), Hnat Dariusz (prezes klubu), Łuszcz Czesław, Kowalik Czesław. U dołu od lewej: Zarzyka Igor (kandydat na piłkarza), Kądziołka Mateusz, Osekowski Mateusz, Salaciak Marcin, Sochacki Hubert, Żytka Krzysztof, Łuszcz Artur, Zadyłak Marek.

UCZESTNICZYMY W PROGRAMIE COMENIUS!

Udało się!!! Polska Narodowa Agencja Programu Comenius – Partnerskie Projekty Szkół zaakceptowała **nasz** projekt pt. „**Colors Of Europe: The Multicultural Rainbow**”, stworzony w ramach Programu Comenius „**Uczenie się przez całe życie**” skierowanego do młodzieży szkolnej oraz nauczycieli z różnych krajów. Celem programu jest poszerzenie wiedzy o kulturze i tradycji krajów europejskich, ich systemach edukacyjnych i metodach nauczania, umożliwienie wymiany różnego typu doświadczeń, rozwój umiejętności językowych, a przede wszystkim budowanie świadomości europejskiej tożsamości i wspólnoty. **Korzyści płynące z uczestnictwa w Partnerskich Projektach Szkół Comenius. Dla uczniów** to, atrakcyjna forma zdobywania wiedzy i umiejętności, zwiększona motywacja do nauki języków obcych, zmiana stereotypowych wyobrażeń o mieszkańcach Europy, pogłębianie świadomości własnej odrębności regionalnej, narodowej, ale również kształtowanie poczucia przynależności do rodziny europejskiej. **Dla nauczycieli**, to doskonalenie warsztatu zawodowego nauczyciela, wymiana doświadczeń z nauczycielami z innych krajów europejskich, doskonalenie języka. **Dla szkoły**: wzbogacenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej szkoły, realizacja ścieżek międzyprzedmiotowych, w szczególności: edukacja regionalna, edukacja europejska, edukacja medialna, zdobycie środków finansowych wspierających ofertę edukacyjną szkoły wynikającą z projektu. Nasz projekt pt. „**Colors Of Europe: The Multicultural Rainbow**” został wysoko oceniony. Nad jego przygotowaniem pracował pan Robert Koczera oraz dyrekcja szkoły p. Elżbieta Jurkiewicz i Maria Ambicka. Projekt realizowany będzie w latach 2011-2013. Naszymi partnerami są: **Niemcy – koordynator projektu, Włochy, Hiszpania, Grecja i Turcja.** Na realizację zadań wyni-

kających z projektu Komisja Europejska przeznaczyła dla nas kwotę **15 000 EURO**. Pieniądze będą przeznaczone na finansowanie wyjazdów nauczycieli do szkół partnerskich oraz na zakup materiałów potrzebnych do realizacji zadań. Projekt obejmuje zagadnienia tematyczne dotyczące szkoły, gminy, kraju. Uczniowie i nauczyciele zdobędą wiedzę na temat różnic pomiędzy państwami, odkryją podobieństwa pomiędzy nimi. Uczniowie poznają życie rodzinne swych rówieśników, ich ulubione zabawy i książki, a także obrzędy i obyczaje innych narodów. Następnie dowiedzą się wiele o miejscach, w których znajdują się szkoły partnerskie. Wszystkie działania będą służyć rozwojowi umiejętności językowych, kształtowaniu tolerancji, ciekawości świata i ludzi, likwidowaniu stereotypów w postrzeganiu innych narodów. Współpraca zakończy się powstaniem różnorodnych materiałów takich jak: gazetki ścienna, fotoreportaże, książka kucharska, płyta z nagraniem piosenek, mini-rozmówki wielojęzyczne i wiele innych. Oczekujemy sukcesów na polu umiejętności posługiwania się językami obcymi (głównie językiem angielskim) oraz sprawniejszego wykorzystania nowoczesnych technologii komputerowych i informacyjnych. Będą one prezentowane lokalnej społeczności oraz używane jako pomoce dydaktyczne. Obecnie nasze najważniejsze zadanie to przygotowanie prezentacji szkoły na pierwsze spotkanie wszystkich uczestników (partnerów) projektu. Odbędzie się ono w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Pobiednie w dniach od 14 do 18 listopada 2011 roku. W czasie tej wizyty zapadną dalsze niezbędne dla realizacji projektu decyzje. Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu wizyty zamieścimy w następnym numerze *Kwartalnika*. **Przed nami wielka przygoda. A więc do dzieła!**

Maria Ambicka

„Cis - staropolskie żelazo”

Jedną z ciekawszych atrakcji turystycznych naszego regionu jest unikatowe siedlisko cisa leżące w paśmie Bukowicy, do którego prowadzi ścieżka edukacyjna, biegnąca wzdłuż starego szlaku węgierskiego. Cis (*Taxus baccata*) jest najstarszą rośliną prawnie chronioną w Polsce, gdyż od 1423 roku król Władysław Jagiełło w Statucie Wareckim zabronił niszczenia cisa w lasach. Poza tym jest to najbardziej wiekowe drzewo w naszym kraju, gdyż okaz z Henrykowa na Śląsku liczy sobie około 1300 lat, to więcej niż Dąb „Bartek”. Cis w całości jest trujący poza czerwoną osnówką owocu. Jego postać drzewiasta (występuje również w formie krzewu) jest rzadko spotykana. W Polsce jest około 250 skupisk cisa o liczebności kilkunastu do kilkudziesięciu sztuk na hektar, z czego na naszym terenie zinwentaryzowano 135 osobników na 3 ha lasu. Gatunek ten wymaga mikroklimatu leśnego o dużej wilgotności i żyznej gleby. Na Bukowicy występuje w piętrze regla dolnego (na wysokości 600-700 m n.p.m.) i zajmuje stoki o nachyleniu południowo-zachodnim, rośnie w lesie bukowo-jodłowym. Ze względu na duże wymagania środowiskowe, w warunkach naturalnych siewki cisa rzadko przeżywają 4 lata (nieodpowiednie warunki świetlne, uszkodzenia zwierzyny płocej) w związku z tym *Stowarzyszenie Lasów Włociańskich* wraz z *Nadleśnictwem Lesko* podejmują działania ochronne i pielęgnacyjne odnowienia naturalnego. W ramach realizacji projektu „Cis-staropolskie żelazo”, zorganizowana zostanie również kampania informacyjno - promocyjna w szkołach, w czym zapewne pomocna będzie monografia napisana przez dr Mariana Szewczyka „Cisy w Paśmie Bukowicy”. Jedną z imprez promujących pt. „Dni Cisa” odbyła się w sobotę 20 sierpnia 2011 na wzgórzach Bukowicy, wraz z uroczystym otwarciem kolejnego etapu ścieżki przyrodniczo - historycznej w którym uczestniczyli: K.Rakoczy, W.Skiba, S. Koń, M.Janus, B.Hniłko, P.Błazejowski, J.Pastuszek, L.Myrdak, R.Pieszczoch, J.Duś, J.Muszański, J.Kosiba. Imprezie akompaniowała Kapela „Bukowianie” pod batutą H.Pałuka. Posiłki przygotowała firma pana L.Kowalika. Cały projekt realizowany był przez Włociańską Spółkę Leśną, Powiat Sanocki, Nadleśnictwo Lesko oraz Gminę Bukowsko.

Wydarzenie to ma przyczynić się do propagowania wiedzy na temat cennych obiektów przyrodniczo-historycznych w naszym regionie, bo jak wiadomo oprócz stanowiska cisów, na Bukowicy znajdują się również mogiły żołnierzy poległych podczas ostatnich wojen i powstań narodowych. Dzięki wyznaczonym szlakom, można łatwo zlokalizować owe miejsca, postawiono również tablice informacyjne i ławeczki. Dzięki temu zarówno przyjezdni goście, jak i mieszkańcy mogą z przyjemnością poznawać, lub na nowo odkrywać walory turystyczne Gminy Bukowsko.

Z. „Krawiec”

Fot. Jan Muszański

Więści z Regionu

Nowy Plac św. Michała w Sanoku

Pozyskano środki na rewitalizację Placu św. Michała wraz z przyległymi do niego ulicami. Najpierw plac zostanie poddany badaniom archeologicznym, a potem przebudowana zostanie kanalizacja sanitarna, deszczowa, sieć wodociągowa i elektryczna. Przebudowane zostaną następujące ulice: Wałowa, Grzegorza z Sanoka, Piłsudskiego i Sobieskiego. Zaplanowano na placu montaż małej architektury i nasadzenie zieleni. Cały teren zostanie objęty monitoringiem w celu podniesienia bezpieczeństwa w centrum miasta. Prace rozpoczną się w połowie następnego roku i będą trwać do 2013 roku.

Już pięć wieków

Cech Rzemiosł Różnych w Sanoku obchodzi w tym roku 500-lecie swojego istnienia. Uroczystości jubileuszowe z tym związane odbyły się 17 września. Uroczystość rozpoczęła się już o godzinie 9 na sanockim Rynku, tam zebrali się uczestnicy uroczystości: władze miasta i powiatu oraz przedstawiciele cechów rzemiosła z Podkarpacia. Następnie o godzinie 10,00 w kościele p.w. Przemienienia Pańskiego odbyła się uroczysta msza święta. Potem w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej miała miejsce zamknięta sesja naukowa z wykładami o historii Cechu i wręczeniem odznaczeń cechowych. Od godziny 16,00 organizatorzy zaprosili wszystkich sanoczan do Skansenu na jubileuszowy piknik. Na scenie amfiteatru zaprezentowały się m.in.: Zespół Tańca Ludowego Sanok, Orkiestra PSM w Sanoku, Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Jaćmierza oraz kapela „Kamraty”.

10 lat Sanockiej PWSZ

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa obchodzi w tym roku okrągły jubileusz – 10-lecia istnienia. Wydaje się, że niedawno na potrzeby uczelni pozyskano zniszczone budynki po koszarach wojskowych. Wówczas PWZS proponowała trzy kierunki licencjackie, dzisiaj w 5-ciu wyremontowanych i bogato wyposażonych budynkach, prowadzonych jest 10 kierunków studiów oraz 6 kierunków studiów podyplomowych. Studia są o tu wiele tańsze (bo bliżej domu), niż w dużych ośrodkach akademickich, a wykładowcy wywodzą się z Krakowa, Rzeszowa i Lublina. Oferta edukacyjna jest dość szeroka i powinna zadowolić zarówno maturzystów, jak i osoby pracujące, które chcą podnieść swoje kwalifikacje.

140 lat PBS

W sobotę 10 września odbył się Wielki Finał Obchodów Jubileuszu 140-lecia PBS Bank. Na sanockich Błoniach podczas wielkiej imprezy plenerowej zagrali: Ewa Farna i Budka Suflera. Odbyły się też losowania nagród w loterii „Fiaty za lokaty”, tym razem szczęście sprzyjało paniom, mieszkanki Łańcuta i Sanoka wylosowały dwie główne nagrody, tj. Fiata Bravo i Punto. Wiele atrakcji przygotowano również dla najmłodszych, np.: przejażdżki kucykami, szalone makijaże, zjeżdżalnie, trampoliny, zamki do skakania. Organizatorom sprzyjała pogoda, więc impreza trwała do późnych godzin nocnych. Wspaniale bawili się pracownicy PBS, ich klienci, a także mieszkańcy ziemi sanockiej. Imprezę zakończył imponujący pokaz sztucznych ogni.

XXI Festiwal im. Adama Didura

Już 25 września kolejna inauguracja festiwalu. Jak co roku jest to znaczące wydarzenie kulturalne w Sanoku. Od 25 września do 2 października na scenie SDK, w Kościele Przemienienia Pańskiego oraz Kościele p.w. Chrystusa Króla wystąpią m.in.: Warszawscy Soliści Concerto Avenna, chór Filharmonii Śląskiej, zespół baletu Opery Wrocławskiej, Orkiestra Konserwatorium Lwowskiego, orkiestra, chór i balet Gliwickiego Teatru Muzycznego, Opery Krakowskiej i Opery Śląskiej. Szczegółowy program festiwalu na stronie SDK w Sanoku. Tylko nie liczni pamiętają, że pierwszy festiwal zorganizowany został w Woli Sękowej dnia 22.12.1984 roku a wystąpiły nasze kapele „Bukowianie” i „Wolanie” oraz zawodowy kwintet akordeonowy „Sonores” z Rzeszowa. W tym dniu odsłonięto również obelisk poświęcony Didurowi.

Barbara Podstawka

Pracownia Twórczych Rąk

Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego gościł w czerwcu ok. 50 kobiet z terenu województwa podkarpackiego i lubelskiego. Powodem zainteresowania tak licznej grupy pań jest projekt „Pracownia Twórczych Rąk”, wspierający przedsiębiorczość na terenach wiejskich. Spotkanie czerwcowe skoncentrowane było na podstawach prawnych działalności pozarolniczej, gospodarczej oraz poznaniu dobrych, inspirujących przykładów takiej działalności. Znaleźć je można w wielu wioskach, gdzie pomysłowość, odwaga, pracowitość i wzięcie losu w swoje ręce zaowocowały powstaniem ciekawych produktów i ofert spędzania wolnego czasu. Jednym z takich miejsc jest „Farfurnia” - ośrodek Michała i Janeczki Kacprzyków w Zawadce Rymanowskiej, gdzie można oprócz pięknej okolicy podziwiać wyroby lokalnych twórców, nauczyć się wielu ciekawych rzeczy – od wytwarzania serów kozich po zrobienie koralików z filcu. Miejsce niezwykle, wykorzystujące w piękny sposób całe bogactwo wsi, przyrody, tradycji kulturowych... W każdym jego zakątku widoczna jest pasja rękodzielnicza gospodarzy i zamiłowanie do piękna. Państwo Kacprzykowie chętnie dzielili się swoim doświadczeniem zwanym z prowadzeniem własnej, bardzo ciekawej i cieszącej się dużym zainteresowaniem działalności. Wizyta w ich gospodarstwie agroturystycznym była niewątpliwie cennym źródłem wiedzy i inspiracji dla uczestniczek projektu. Projekt finansowany jest przez Fundację Heifer Project International.

Monika Wolańska

Puchar Wójta Gminy Bukowsko

Tradycyjnie, jak co roku, w okresie wakacyjnym zorganizowany został Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Bukowsko. W związku z tym, że nasze drużyny piłki nożnej awansowały do wyższych klas rozgrywkowych i nie chcieliśmy im komplikować spraw kadrowych, tym razem do turnieju zaprosiliśmy młodzież, która w roku bieżącym kończy 18 rok życia. W wyniku prowadzonego przez sołtysów naboru udało się zebrać drużyny z Bukowska, Dudyniec, Woli Sękowej, Nadolan i Tokarni. Drużyny te zostały rozlosowane na dwie grupy, w których osiągnięto następujące wyniki eliminacyjne w grupie pierwszej: Tokarnia – Wola Sękowa 1:5, Nadolany – Wola Sękowa 1:1, Nadolany – Tokarnia 4:0. W tym ostatnim meczu Nadolanom zabrakło jednej bramki do dogrywki i ewentualnego pierwszego miejsca w grupie. Do grupy drugiej rozlosowano dwie drużyny, dlatego w eliminacjach grały mecz i rewanż. W tej grupie uzyskano następujące wyniki: Dudyniec – Bukowsko 3:0, Bukowsko – Dudyniec 1:4. W tym ostatnim meczu zawodnicy z Bukowska „przespali” pierwszą połowę, tracąc tym samym szansę na udany rewanż. W meczu półfinałowym Bukowsko uzyskało walkower z Nadolanami, natomiast w finale turnieju młodzieży zawodnicy Dudyniec wygrali z Wolą Sękową wynikiem 4:0. Trzeba uczciwie po-

wiedzieć, że mecz finałowy godny był tego miana, ponieważ widać w nim było ducha walki i sportową rywalizację, a drużyna Woli Sękowej zasłużyła przynajmniej na honorową bramkę. Jak to w sporcie bywa i tym razem szczęście sprzyjało lepszym, a klasyfikacja końcowa przedstawia się następująco: 1 miejsce Dudyniec, 2 miejsce Wola Sękowa, 3 miejsce Bukowsko, 4 miejsce Nadolany, 5 miejsce Tokarnia. Biuro Promocji Gminy, jako organizator główny turnieju, zabezpieczyło profesjonalnych sędziów, transport dla drużyn, napoje i nagrody, natomiast gminne kluby sportowe udostępniły przygotowane do gry stadiony, stroje sportowe oraz piłki. W tym miejscu składam szczególne podziękowania Prezesowi LKS „Sokół”, panu Maksymilianowi Świdierskiemu za pomoc w przeprowadzeniu na stadionie w Dudynicach głównej części eliminacji turniejowych. Mecz finałowy rozegrano na stadionie w Nowotańcu, gdzie miało miejsce wręczenie nagród wszystkim drużynom. Finałowy „Puchar” wręczył zwycięskiej drużynie sam fundator: Wójt Gminy Bukowsko, pan Piotr Błażejowski w asyście pana Czesława Kowalika, przewodniczącego komisji sportu w Radzie Gminy Bukowsko oraz pana Roberta Pieszczocha, prezesa klubu „Cosmos” Nowotaniec.

Tekst i zdjęcia Jan Muszański

Dudyniec (czarne stroje) i Wola Sękowa

Wspomnienia z Warszawy

Koniec roku to nieodmiennie czas refleksji, której towarzyszy wdzięczność za piękne chwile, jakie było nam dane przeżyć, a czasami też smutek, bo przyszło nam kogoś pożegnać. Jest też zawsze coś, co miło wspominamy. Pod koniec roku szkolnego 2010/11 uczniowie z klas IV, V, VI oraz młodzież z I i II klasy gimnazjum wyjechali na 3 dniową wycieczkę do Warszawy. Wycieczkę zorganizowała wicedyrektor p. Maria Ambicka, a opiekunami byli: p. Danuta Mazur, p. Ewa Ambicka – Rudy, p. Andrzej Zagórski, p. Robert Koczera. Zwiedzaliśmy m. in. lotnisko „Okęcie” im. Fryderyka Chopina, Centrum Nauki Kopernik, ZOO, Świątynię Opatrzności Bożej w Wilanowie. Podziwialiśmy stadion Legii Warszawa, którym chłopcy byli bardzo zainteresowani, a Mateusz Wyciszkiwicz wziął udział w sparingu. Spacerowaliśmy po Łazienkach. Zatrzymaliśmy się wcześniej przed Belwederem i pomnikiem Józefa Piłsudskiego, a w towarzystwie pomnika Fryderyka Chopina rozkoszowaliśmy się zielenią, napelniającą cały ogród Łazienkowski. Zachwycaliśmy się Zamkiem Królewskim, kolumną Zygmunta III, pałacem Pod Blachą oraz malowniczymi kamieniczkami na Starówce. Ciekawą lekcję mieliśmy w budynku Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w Muzeum Powstania Warszawskiego. Uczestniczyliśmy w spektaklu filmowym „Niezwykłe tajemnice techniki” w kinie Bemowo - Ciemna Park. Warszawskim metrem podjechaliśmy pod Pałac Kultury i Nauki, a potem z 30 piętra podziwialiśmy wspaniałą panoramę Warszawy. Byliśmy również na Placu Piłsudskiego i przy Grobie Nieznanego Żołnierza. Wszyscy jesteśmy wdzięczni Zarządowi Fundacji i dyrekcji szkoły za przygotowanie i sponsoring tak wielu dla nas atrakcji. Dzięki temu koszty wycieczki były naprawdę niskie. Szczególne słowa podziękowania kierujemy przede wszystkim do prezesa pana Andrzeja Kalińskiego, który poświęcił nam swój wolny czas, aby oprowadzić nas po Warszawie i w ciekawy sposób opowiadać o historii i zabytkach stolicy. Wycieczka była bardzo udana i raz jeszcze dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do tego, by doszła do skutku. Dziękujemy! A potem były

wakacje... Chyba najbardziej wyczekiwany przez dzieci i młodzież okresem w roku jest czas letnich wakacji. Kiedy uczniowie udali się na zasłużony wypoczynek budynki naszej szkoły nie pustoszały. Uczniów zastąpiły ekipy remontowe, które w czasie wakacji prowadziły prace, mające na celu poprawę warunków lokalowych szkoły. Dzięki pozyskaniu przez Wójta Piotra Błażejewskiego środków finansowych, już pierwszego dnia czekała nas bardzo miła niespodzianka, nasza szkoła wygląda zupełnie inaczej, niż przed wakacjami. Nowe jasne i wesołe kolory na korytarzu i w klasach, nowe posadzki, drzwi i schody, wszystko to sprawiło, że powrót do szkoły był dla nas przyjemny i łatwiej było nam pogodzić się z końcem wakacji. Z uwagi na zapotrzebowanie, jakie zgłaszali rodzice dzieci w wieku przedszkolnym, samorząd zdecydował o otwarciu dodatkowego oddziału przedszkolnego. Uczęszcza do niego 18 dzieci w wieku 3-4 lata oraz kilkoro starszaków. Nowy oddział w przedszkolu rozpoczął swoją działalność wraz z początkiem roku szkolnego 2011/2012. Potrzebny jest jeszcze plac zabaw, zapraszamy więc wszystkich do codziennego głosowania pod adresem: <http://www.100latnieva.pl/glosowanie>. Należy się tylko zarejestrować, a potem codziennie klikać na plac zabaw w gminie Bukowsko, w miejscowości Pobiedno.

Karolina Mużyl - Uczennica kl. II gimnazjum

Teatr w plenerze

W sierpniu tego lata odbyły się w Woli Sękowej warsztaty teatru plenerowego dla dzieci i młodzieży z okolicznych wiosek, prowadzone przez znakomitego animatora teatru – p. Jerzego Kaszube z Sieradza. Spotkanie z teatrem miało niekonwencjonalną formułę, w której dużą rolę odgrywały działania plastyczne, wyobraźnia i zabawa związana z animacją ponad 2-metrowych kukieł, wykonanych przez uczestników warsztatów. Zarówno scenariusz, jak i koncepcja reżyserska powstawały niejako „na żywo”, dając możliwość kreacji nacechowanej dużymi emocjami, pomysłowością i współpracą całego zespołu. Inspiracją do działań plastyczno- teatralnych były polskie,

ukraińskie i słowackie legendy. Występ grupy teatralnej przed zaproszonymi gośćmi oraz międzynarodową publicznością artystów przebywających na plenerze w Uniwersytecie Ludowym wywoływał atmosferę pełną napięcia i humoru. To zadziwiające, że w tak krótkim czasie ci młodzi ludzie potrafili stworzyć, pod opieką Mistrza Jerzego, to niecodzienne widowisko. W takich działaniach liczy się pasja i pewnego rodzaju dyscyplina. Trzeba woli tworzenia i wrażliwości, aby zrodziła się magiczna przestrzeń teatru. Gorące brawa dla aktorów oraz wilkołaków, książąt, myszy i czarownic, pięknych białogłów i dzielnych rycerzy! Zajęcia teatralne były częścią bogatej oferty zajęć artystycznych dla dzieci i młodzieży gminy Bukowsko or-

*uczestnicy warsztatów teatralnych
Fot. Grzegorz. Danielewicz.*

ganizowanych przez Stowarzyszenie Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w ramach projektu: ” VI Międzynarodowa Akcja Artystyczna - Wola Sękowa 2011”. Wsparcia finansowego na te działania udzieliło Województwo Podkarpackie oraz Powiat Sanocki.

Beata Ziomek

Festyn Dożynkowy w Bukowsku

Dożynki, czyli Słowiańskie Święto Plonów poświęcone były zbiorom rolnym. W czasie dożynek dziękowano za plony oraz proszono o jeszcze lepsze w kolejnych latach. W późniejszych czasach około XV-XVI wieku zaczęto organizować dożynki dla służby folwarcznej i pracowników najemnych jako formę nagrody za wykonaną pracę przy żniwach. Wieńce dożynkowe mają kształt wielkiej korony lub koła i czasem zwie się je „plonem”, gdyż uosabiają zebrane plony. Poza wieńcem uczestnicy dożynek niosą dary z plodów ziemi oraz chleb upieczony z mąki pochodzącej z ostatnich zbiorów. Za nimi podąża orszak pozostałych żniwiarzy często ubranych w stroje ludowe. Orszak z wieńcem podąża do kościoła, gdzie wieńiec jest święcony.

Ta część uroczystości z udziałem trzech wieńców odbyła się w kościele w Bukowsku 4 września. Natomiast 11 września sołtys pan Jerzy Rakoczy i Rada Sołecka zorganizowali wiejski festyn dożynkowy. Scenę zdołał poświęcić wieńcem, chociaż, jak mówił Wójt Gminy Bukowsko: „*Tegoroczne żniwa ze względu na pogodę były bardzo trudne. Najpierw susza spowodowała duże straty w plonach, a potem nadmierne opady utrudniały zbieranie plonów, bo nie wszędzie można było wjechać.*”

Jednak dzięki wytrwałej pracy gospodarzy mamy plony, których potrzebujemy do życia i nowych zasiewów na rok następny”. Później na scenie zaprezentowały się przedszkolaki z Bukowska, następnie Kapela „Bukowianie” z nowym programem i nowym klawiszem. Głównym punktem programu była ufundowana przez Biuro Promocji Gminy, Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Jaćmierza. Orkiestrze jak zwykle towarzyszyła grupa taneczna dziewcząt nadająca koncertowi niecodzienny urok. Panowie raczący się piwem na czas tego koncertu zaniedbali nawet „boski napój” i patrzyli z entuzjazmem. Dyrygent orkiestry pan Grzegorz Maliwiecki rewelacyjnie poprowadził koncert i konkursy z nagrodami dla najmłodszych, a także umiał przerwy między utworami. Bardzo dobrym podsumowaniem tej wyjątkowo ciepłej niedzieli był plenerowy festyn taneczny na deskach estrady, położonej w samym centrum Bukowska. Jak wynika z deklaracji Sołtysa, wspólnie z Radą Sołecką za rok w Bukowsku zorganizują prawdziwe, duże, gminne dożynki. Życzymy im dotrzymania obietnicy i równie miłych wrażeń dla wszystkich mieszkańców gminy w przyszłym roku.

Ewa Kseniak, Zdjęcia: Adam Przyboś

Powiatowe Zawody Ochotniczych Straży Pożarnych

Po raz pierwszy w Woli Sękowej, i o ile mnie pamięć nie myli również po raz pierwszy na terenie naszej gminy zostały zorganizowane zawody sportowo-pożarnicze dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z Powiatu Sanockiego. Impreza tej rangi i o takim zasięgu to zawsze duże wyzwanie dla lokalnej społeczności. Strażacy ochotnicy z Woli Sękowej nie przestraszyli się jednak odpowiedzialności i z zapalem zabrali się do realizacji tego przedsięwzięcia. Determinacja ich była tym większa, że przygotowane przez nich w sierpniu zawody gminne zostały odwołane jako forma uszanowania wobec nagłej śmierci generała Szablewskiego. Tak więc czwartego września na pięknym, przestrzennym placu obok Uniwersytetu w Woli Sękowej spotkały się najlepsze drużyny strażackie powiatu sanockiego. 12 drużyn męskich, osiem drużyn kobiecych, pięć drużyn chłopców oraz cztery dziewczęce rywalizowały w konkurencjach precyzyjnie określonych regulaminami. W przypadku drużyn dorosłych wykładnia regulaminu jest prosta i czytelna, trzeba bowiem wykonać zadanie bez błędów i w jak najkrótszym czasie. Nieco bardziej skomplikowany jest regulamin w przypadku drużyn chłopców i dziewcząt, gdzie najlepiej wystawić doskonale przygotowaną drużynę przedszkolaków i jest szansa na wygraną po doliczeniu punktów za młody wiek zawodników. Właśnie przez te zawyżone regulaminowe, podsumowanie wyników znacznie się opóźniło i rozdanie nagród przesunęło się na późne godziny wieczorne. Było to oczywiście na rękę organizatorom z Woli Sękowej, bowiem zaraz po zawodach strażackich, rozpoczęli zabawę taneczną na nowej, pachnącej jeszcze żywicą, plenerowej estradzie z dobrą muzyką zespołu młodzieżowego „Tacy Sami”. Wracając do zawodów strażackich z kronikarskiego obowiązku odnotować należy wyniki osiągnięte przez poszczególne drużyny, i tak: w grupie męskiej „A” zwyciężyła drużyna Nowosielec, drugie miejsce zajęła Tarnawa Górna, trzecie Falejówka, czwarte Nadolany, piąte Rozpucie, następnie Besko, Nagórzany, Poraż, Tyrawa Solna, Pielnia, Długie, Kostarowce, Rzepedź i Nowosielce II jako drużyna nie klasyfikowana, startująca poza konkurencją. W grupie „C” kobiet zwyciężyła drużyna z Długiego przed Posadą Jaćmierską, Nowosielcami, Hołuczkiem, Niebieszczanami, Beskiem, Falejówką i Porażem. W kategorii drużyn młodzieżowych chłopców pierwsze miejsce zajęła Raczkowa, drugie Posada Jaćmierska, trzecie Falejówka, czwarte

Wola Sękowa, piąte Poraż. W kategorii dziewcząt pierwsze miejsce zajęło Besko przed Posadą Jaćmierską i Falejówką na drugich miejscach exequo, czwarta była Wola Sękowa, a piąte dziewczęta z Poraża. Całość zawodów w sposób zdecydowany i profesjonalny sędziowali oficerowie i funkcjonariusze Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej z Sanoka. W trakcie trwania zawodów wśród widzów pojawiali się starostowie i wójtowie z okolicznych miast i gmin. Uniwersytet Ludowy otworzył swe podwoje zarówno dla widzów, jak i dla gości, udostępniając ekspozycje stałe oraz pomieszczenia do organizacji konsumpcji dla drużyn biorących udział w rywalizacji. Na posterunku zameldował się również nasz stały gość, pan Ryszard Prorok z LOK-u ze swoimi karabinami pneumatycznymi, tarczami i konkursami na celność oka. Dla najmłodszych były zamki dmuchane, trampoliny i słodkości, natomiast dla dorosłych grochówka z kuchni polowej, kiełbaski z rożna i różne napoje chłodzące. Nie obyło się również bez zestawu nagłośniającego i konferansjera z Biura Promocji Gminy Bukowsko oraz nagród i medali zakupionych przez Komendę Powiatową PSP w Sanoku. Zawody w festynowej oprawie z atrakcjami i tańcami do późnych godzin nocnych to znakomita forma połączenia rywalizacji z aktywnym wypoczynkiem, kibicowaniem i rekreacją dla widzów. Mam nadzieję, że zarówno miejsce, jak i ludzie otrzymali pozytywne oceny od organizatorów i widzów. W planach na najbliższe zawody (powiatowe za dwa lata) strażacy z Woli Sękowej zgłaszają gotowość do ponownej, jeszcze sprawniejszej organizacji imprezy.

Henryk Pałuk

Umiem, rozumiem, potrafię

Od 15 września 2011r. wszystkie szkoły podstawowe na terenie gminy rozpoczęły realizację projektu systemowego pn. „**Umiem, rozumiem, potrafię edukacja – przez indywidualizację w Gminie Bukowsko**”. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego. Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, Działanie 9.1. „Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty”; Okres realizacji projektu: 15 września 2011r – 31 sierpnia 2012r. Celem projektu jest indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych, zmniejszenie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych, podnoszenie jakości procesu kształcenia oraz uruchomienie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów, ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, a także nauk przyrodniczo-matematycznych. Jednym z elementów projektu będzie również doposażenie bazy dydaktycznej szkół w materiały dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt m.in.: laptopy, specjalistyczne oprogramowanie, pakiety do diagnozowania i korygowania dysfunkcji i dysharmonii rozwojowych, takich jak: wady wymowy, dysleksja, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb i zaplanowanych zajęć dodatkowych. Zakupione materiały dydaktyczne i sprzęt będą poprzez naukę i zabawę wspierać i podnosić poziom umiejętności matematycznych, językowych, czytania i pisania oraz podnosić poziom prawidłowej mowy. Łączna wartość projektu realizowanego w Gminie Bukowsko wynosi: 93 544,20 zł.

Koordinator projektu:
Maria Ambicka

Artystyczne akcje

Sanockie Biuro Wystaw Artystycznych jest placówką o charakterze interdyscyplinarnym, realizującym różnorodne projekty artystyczne, których głównym adresatem są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Swoją działalnością BWA obejmuje nie tylko Sanok ale również okoliczne miejscowości. W ramach projektu PROWINCJA ART, którego partnerem jest również Biuro Promocji Gminy Bukowsko, w szkołach Nowotańca, Pobiedna i Bukowska odbyły się warsztaty plastyczne prowadzone przez artystów plastyków z Krakowa, Lublina i Warszawy. Kolejne zajęcia tego typu zostały zaplanowane w listopadzie i grudniu. Ale to nie koniec artystycznych atrakcji, na początku października na terenie gminy odbędą się projekcje polskich filmów animowanych. Będzie to doskonała okazja do przypomnienia

sobie (lub poznania) takich rysunkowych postaci jak Reksio, Bolek i Lolek, Koziołek Matołek i inni. Oprócz bohaterów klasycznych polskich animacji do gminy Bukowsko przyjadą również specjaliści goście, będą nimi: Wiesław Zięba - grafik reżyser filmów animowanych oraz Eugeniusz Gordziejuk - kierownik produkcji Studia Miniatur Filmowych w Warszawie. Obydwaj panowie będą opowiadać o tajnikach produkcji filmów animowanych (robią to znakomicie) – konkursy z nagrodami niewykluczone... Współtwórcą filmowej części projektu (dofinansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego) jest Stowarzyszenie Filmowców Polskich w Warszawie. Projekt jest realizowany równolegle w Sanoku.

Kierownik BWA w Sanoku
Stawomir Woźniak

Ps.

Pan Woźniak w latach 90-tych pracował w Gminie Bukowsko. W tamtym czasie prowadził u nas teatry dziecięce, z którymi odnosił znaczące sukcesy na scenach dawnego województwa krośnieńskiego. Jak widać dobrze wspomina miniony czas i dlatego o naszej gminie pamięta.

Jan Muszański

Festyn bezalkoholowy w Bukowsku

10 lipca 2011 r., w niedzielne popołudnie na placu szkolnym w Bukowsku odbył się festyn parafialny, którego organizatorami byli: parafialny oddział Akcji Katolickiej z księdzem wikariuszem Markiem Kapłonem, sołtys Bukowska oraz Biuro Promocji Gminy Bukowsko. Dyrekcja Zespołu Szkół w Bukowsku udostępniła plac obok szkoły. Dla zgromadzonych na podwórku szkolnym rodzin panie z Akcji Katolickiej przygotowały gry i zabawy, konkursy sportowe oraz wiedzy religijnej. Dla najmłodszych atrakcją był dmuchany zamek, malowanie twarzy, popcorn, cukrowa wata. Wielkim zainteresowaniem naszych milusińskich cieszył się prezentowany przez sołtysa i pana Rymarowicza nowy wóz strażacki. Chętni mogli się wznieść nad ziemię i popatrzeć z góry na bliski im świat. Ciekawym akcentem imprezy było przekazanie przez państwa Martę i Tomasza Hnatów, na ręce sołtysa, Jerzego Rakoczego, zabawek dla dzieci, które zebrali jako dodatek do prezentów ślubnych. Wszystkie zabawki rozdano w trakcie konkursów prowadzonych podczas festynu. Wspaniałej atmosferze zabawy towarzyszyły występ zespołu muzycznego Ani i Krzysztofa Kielniaków oraz zespołu „Amandi” z Sanoka. Wieczorem rozpoczęła się, również

Ksiądz Marek kieruje festynem

bezalkoholowa, bezpłatna zabawa taneczna. Zgromadzeni na placu mieszkańcy Bukowska, świetnie się bawili, a atrakcje przygotowane przez organizatorów trafiały w gusta zarówno małych, jak i dużych. Mam nadzieję, że festyn zorganizowany przez AK przy parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Bukowsku na stałe zagości w kalendarzu imprez wspólnoty oraz gminy. Festyn był kolejną imprezą towarzyszącą obchodom 650 lecia Bukowska i tym razem deszcz nam nie przeszkodził.

*Ewa Kseniak
Zdjęcia: Jan Muszański*

Zaproszenie na badania

Szanowne Mieszkanke Gminy Bukowsko, w trosce o Wasze zdrowie zapraszamy Panie w wieku 25 – 59 lat na bezpłatne badania cytologiczne oraz Panie w wieku 50 – 69 lat na bezpłatne badanie mammograficzne. Na badanie zapraszamy do poradni ginekologiczno -położniczej w Bukowsku – tel. 13 46-74-280.

Dodatkowo w dniach od 18 do 19 października 2011r. do „Mammobusa” w Bukowsku (obok Domu Ludowego) telefon pod bezpłatnym numerem 801 08 09 10. W dniu badania prosimy zabrać ze sobą dowód osobisty i dowód ubezpieczenia, który jest ważny jeden miesiąc.

Sekretarz Gminy Bukowsko
Henryka Grochoła

Samorządowy Program Pożyczkowy

Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej uruchomił program pożyczkowy dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie inwestycji na terenach wiejskich. Wnioski są przyjmowane do 6 października br. W ramach programu o pożyczki na realizację inwestycji w zakresie oświaty, zaopatrzenia w wodę oraz budowę lub remont dróg mogą ubiegać się samorządy. Pożyczki udzielane są przez Fundusz, bez pośrednictwa banków. Gmina może ubiegać się o pożyczkę w wysokości do 1 miliona złotych. Na potrzeby Samorządowego Programu Pożyczkowego, działa specjalny system informatyczny, który umożliwia składanie wniosków w formie elektronicznej. Limit środków w pierwszej edycji konkursu wynosi 15 milionów złotych. Regulamin można znaleźć na stronie Fundacji www.efrwp.pl w zakładce „Dla samorządów”.

Jadwiga Milczanowska

Kapliczki i krzyże

Kapliczka przy stawie w Zboiskach

„- Lecz ponad wszystko, w wielkim miłowaniu,
Korzę się Tobie Chryste Frasobliwy,
Strzegący polskich dróg i miedz”.

Emil Zegadłowicz

Legendy z XVII w. mające swój początek w średniowieczu, wspominają o siedzącym pod krzyżem Zbawicielu, wpatrującym się w czaszkę Adama i rozmyślającym o grzechach ludzkości. Ludu mój ludu, cóżem Ci uczynił ... śpiewany w pieśni wielkopostnej. Jednocześnie w XVII wieku reformowany został układ stacji Męki Pańskiej. Usunięto z Drogi Krzyżowej odpoczynek Chrystusa poprzedzający ukrzyżowanie. W XIX stuleciu Chrystus Frasobliwy stał się dominującym motywem sakralnym w polskiej sztuce ludowej. Jego figurki umieszczano w kościołach, ołtarzykach domowych i przede wszystkim w malowniczych kapliczkach przydrożnych, stanowiących od tego czasu bardzo istotny element polskiego krajobrazu. Wiek dziewiętnasty był czasem tragicznych wydarzeń nękających ludzi klęsk, głodu i powtarzających się epidemii cholery i tyfusu. Figurka zbolełego, wyczerpanego i zatroskanego Boga-Człowieka, najbardziej wyraziście wpisywała się w tamte realia. To właśnie w tamtych czasach powstało na wsiach najwięcej kapliczek przydrożnych, w których umieszczano figurki Chrystusa Frasobliwego. Jego wizerunek otaczano szczególnie kultem, bowiem uważano Go za Boga szczególnie bliskiego człowiekowi, znającego ból i nędzę, rozumiejącego jego rozterki i serdecznie współczującego. Dziś te kapliczki nie budzą już takich emocji, nikt nie docieka, kto, kiedy i z jakiego powodu je wybudował, kim był ludowy rzeźbiarz. Kapliczka w Zboiskach została usytuowana w bardzo urokliwym i historycznym miejscu. Fundatorami tego skromniutkiego zabudku byli Teodor Stanecki i jego małżonka Anna z d. Piotrowska. Z przekazu ustnego byłej mieszkanki Zboisk śp. Marii Sitarz, wynika, że

rzeźba Chrystusa Frasobliwego została skradziona lub wymieniona na obrazy świętych, które z czasem uległy zniszczeniu. Nieistniejąca już kapliczka wybudowana była na fundamencie kamiennym z cegły wyrobu ręcznego i pokryta blachą. Po komasacji gruntów opiekunem kapliczki był Stefan Pindur, a następnie Stefania Iwanow. Po jej śmierci kapliczka stopniowo popadała w ruinę, gdyż nowa właścicielka, jej córka, przebywa za granicą, a dorywcza opieka sąsiadów nie uchroniła jej przed zniszczeniem. Głównym tego powodem był słaby fundament i podmokły teren, co powodowało pęknięcie murów i przechylenie się kapliczki w stronę przydrożnego rowu. Tak opustoszała i zniszczona stała się siedliskiem wygrzewających się w słońcu węży. Dnia 2 maja 2011 roku, na zebraniu wiejskim, została podjęta decyzja o jej wyremontowaniu, a raczej przebudowie. Inicjatorem tego przedsięwzięcia był ustępujący sołtys wsi p. Roman Adamski. Już 9 maja przystąpiono do pracy. Na solidnym betonowym, zbrojonym fundamencie, na wzór starej kapliczki, powstała nowa budowla. Część użytej cegły pochodziła z odzysku, a resztę pozyskano z rozbioru stajni folwarcznej w Pobiednie. Oprócz tego teren został odwodniony i wybudowany mostek na rowie. Do wykonania tych prac, za symboliczne wynagrodzenie, sołtys wsi zaangażował mieszkańców Zboisk, p. Zbigniewa Drozda i p. Grzegorza Klocka. Przy Boskiej i ludzkiej pomocy prace zakończono już 20 maja 2011 roku. Biuro Promocji Gminy Bukowsko wsparło ten pomysł, pokrywając koszty zakupu materiałów budowlanych na kwotę 500 zł. W dniu 18 czerwca br. na ręce p. Romana Adamskiego została przekazana rzeźba Chrystusa Frasobliwego, wykonana przez artystę ludowego z grupy

„Exodus”, p. Krzysztofa Marciniwicza, która przez cztery lata oczekiwała w Uniwersytecie Ludowym Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej, na godne dla siebie miejsce. W dniu 2 października 2011 roku o godzinie 10 rano, przy udziale wiernych, nowy obiekt sakralny zostanie poświęcony przez księdza proboszcza Leszka Wałczyka z Prusieka, otrzymując jakby „drugie życie”. Wszystkim, którzy przyczynili się do uratowania tego obiektu, należą się wielkie słowa uznania, a ich dzieło usytuowane przy ścieżce „Śladami dawnych osad” niech będzie przykładem do naśladowania dla innych. Mam nadzieję, że załączone zdjęcie uzupełni część opisu kapliczki oraz zachęci do obejrzenia jej z bliska.

Jeszcze o Kapliczce św. Jana w Woli Sękowej

W odpowiedzi na list pani Janiny Łuczyńskiej uzupełniam listę osób opiekujących się kapliczką. Okazuje się, że o wystrój kapliczki Świętego Jana w Woli Sękowej dba również pani Dorota Naparła. Informację zamieszczam z przyjemnością i nadzieją, że wszystkie kapliczki w gminie mają swoich oddanych opiekunów.

Zdzisław Bednarczyk

***

***

Dyrektor do pracownika:

- Panie, pan wszystko robi powoli - powoli pan myśli, powoli pisze, powoli mówi, powoli się porusza! Czy jest coś, co robi pan szybko?

- Tak, szybko się męczę...

***

- Tatusiu, kto to jest szef?

- Jest to taki człowiek, który przychodzi do pracy późno, jeśli ty przyszedłeś wcześniej, a przychodzi wcześniej, jeśli ty się spóźniłeś.

W szkole na matematyce pani pyta Jasia:

- Jasiu, co to jest kąt?

- Kąt, to najbrudniejsza część mojego pokoju.

***

Powiedz mi Jasiu, kto jest najgrzeczniejszy w waszej klasie?

- Pan nauczyciel.

***

Co porabiasz zawodowo?

- Jestem architektem krajobrazu.

- O, a na czym to polega?

- Pracuję na buldożerze.

Maria Ambicka

Krzyżówka nr 26

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8								27							
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

Na rozwiązanie oczekujemy do 30 listopada 2011 r

Poziomo:

- 1A - program rozrywkowy
- 1I - schowek, składzik, spiżarnia
- 2G - jak Wisła szeroka
- 3A - przenośna ścianka, osłona
- 3I - mama, tata i dzieci
- 4G - imię zamachowca na życie Jana Pawła II
- 5A - żołnierz Armii Krajowej
- 5I - pan modnie ubrany lub model Fiata 126p
- 6G - wąż, rów
- 7A - samochód przystosowany do przewozu chorych
- 7I - formularz z pytaniami do badanie poglądów
- 9A - element fortyfikacji, ostoja
- 9I - ... spokój, obojętność, opanowanie
- 10F - ustrój państwa monarchicznego w Rosji
- 11A - jednostka należąca do organizacji, klubu
- 11I - krążek otaczający kran
- 12G - w rękach włamywacza
- 13A - pasek, lamówka, obramowanie
- 13I - tkanina z jedwabiu pokryta miękkim włosiem
- 14E - potoczna nazwa ciągnika gąsienicowego
- 15A - wybuchowe owoce
- 15I - sędzia na stadionie

Pionowo:

- A1 - nie oryginal
- A9 - np. Rudy 102
- B5 - potoczna nazwa sprzedawcy za straganem
- C1 - jeden z symboli władzy królewskiej
- C1I - mebel w parku
- D5 - główna część wiertarki
- E1 - podłużne małe wgłębienia
- E1I - ubóstwo, skrajna bieda
- F7 - zrąbane drzewa i ociosane z gałęzi
- G1 - majorowa lub minorowa
- G9 - wydatki
- I1 - awanse zawodowe
- I9 - holdujący starszlacheckim obyczajom i poglądom
- J7 - waga towaru bez opakowania
- K1 - intensywnie niebieskie oczy
- K1I - zapas, zgromadzona znaczna ilość
- L5 - miasto na Śląsku
- L1 - rumowisko, budowla w złym stanie
- L1I - zasadniczy przedmiot rozmowy
- M5 - służy do łączenia konstrukcji metalowych
- M9 - włosy upięte z tyłu głowy w węzeł
- N1 - wielbiciel, adorator, kochanek
- N1I - gra rolę w teatrze lub filmie

Henryk Pałuk

Zespół redakcyjny Kwartalnika :

Jan Muszański (redaktor naczelny), Maria Ambicka, Ewa Kseniak, Henryk Pałuk, Barbara Podstawka, Renata Preisner-Rakoczy. Stale współpracują: Zdzisław Bednarczyk, Marian Czapla, Kazimierz Rakoczy, Beata Ziomek

Wydawca: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bukowskiej

Adres Redakcji: 38 - 505 Bukowsko 290

tel/fax (013) 464 74 024 w 37

www.bukowsko.pl, e-mail: kwartalnik23@wp.pl

skład: www.gfx.sanok.pl - 604 409 716

Pocztówka z historii

Żołnierze z naszej gminy i okolic. Zdjęcie wykonane 14 maja 1916 roku w Hainburgu - Austria. (udostępnił Kazimierz Rakoczy z Bukowska)